

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี

ปริญญานิพนธ์
ของ
เบญจ เอกรวิริยะเสถียร

24 ก.ค. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี

บทคัดย่อ

ของ

เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2549

เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี*. ปรินญานินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิดี พิงค์โพธิ์ทอง, รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณีน นาว่ากาญจน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC For Windows)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมากโดยนักศึกษส่วนใหญต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษส่วนใหญมีความคิดเห็นว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ สถานที่จัดกิจกรรม และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา พบว่า

2.1 นักศึกษาที่เพศต่างกัน มีปัจจัยภายในต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักศึกษาที่พื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยโดยรวมและปัจจัยภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยโดยรวมและปัจจัยภายนอกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

FACTORS AFFECTING RECREATIONAL ACTIVITY PARTICIPATION
OF STUDENTS IN PATHUMTHANI UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
BEN AKEWIRIYASATHANE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2006

Ben Akewiriyasthane. (2006). *Factors Affecting Recreational Activity Participation of Students in Pathumthani University*. Master Thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Kanokvadee PuingPotong, Assoc. Prof. Dr. Arom Nawagarn.

The purpose of this thesis was to study and compare factors affecting recreational activity participation of students in Pathumthani university. The samples were 350 students on bachelor's degree cluster obtained by means of stratified random sampling. The tool used in the collection of data was a questionnaire. Created by researcher. The statistic used frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis of research test by t-test and F-test.

The results to the research were as follows :

1. In total of factors affecting recreational activity participation were high level. if considerate each factors found ; in total and all item of internal factors affecting recreation activity participation were high level .The Most students want enjoyable from recreational activity participation and interested in recreational activity participation. In total of external factors affecting recreation activity participation were high level. The most students had idea ; activity leader, activity location and activity teacher had effect to participation determine in recreational activity of students.

2. The mean score comparison of factors affecting recreation activity participation of students found :

2.1 The students who belongs to different sex have different internal factors statistical different at .05.

2.2 The students who belongs to different basic knowledge have different in total factors and internal factors statistical different at .05.

2.3 The students who belongs different class level have different in total factor and external factors statistical different at .05.

2.4 The students who study in different department have not different all factors statistical different

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี

ของ

เบญจ เอกวริยะเสถียร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ 17 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิดี พึ่งโพธิ์ทอง)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณี นาวากาญจน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรน้อย)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกทวี พึ่งโพธิ์ทอง ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งให้การสนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมาจนทำให้ผู้วิจัย สามารถทำปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพณท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย และดร.ชนากานต์ ยืนยง ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข และให้ คำแนะนำเป็นอย่างดีในการสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ปทุมธานี ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามจนได้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ สาขาวิชาการจัดการนันทนาการทุก ๆ ท่าน ที่เป็นกำลังใจในการศึกษา เล่าเรียนและทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	7
ทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	8
ทฤษฎีแรงจูงใจ.....	10
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ.....	12
ความหมายและความสำคัญของนันทนาการ.....	12
ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ.....	18
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	22
ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยปทุมธานี.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	28
งานวิจัยในประเทศ.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3 (ต่อ)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
ลักษณะของเครื่องมือ.....	42
เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย.....	42
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
การจัดกระทำข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้วิเคราะห์.....	45

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	64

บรรณานุกรม.....	65

ภาคผนวก.....	72

ประวัติย่อผู้วิจัย.....	81

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	41
2 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 350 คน).....	46
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา (n = 350).....	47
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	49
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม.....	49
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	50
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	51
8 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	52
9 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม.....	53
10 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	54
11 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าij; กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี.....	55
12 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	56

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 Maslow's Hierarchy of Needs.....	11
3 วงจรแรงจูงใจ.....	13

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยในทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และโครงสร้างของประชาชนได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีการติดต่อสัมพันธ์กับนานาประเทศเป็นระบบเปิด โดยมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและวิทยาการต่าง ๆ ระบบการสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมืองและระดับประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความจำเป็นในการพัฒนาโดย รัฐได้ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือและยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนในชาติให้สูงขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มากมาย (สาวิตรี สุวรรณสถิตย์. 2539 : 56) ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ รู้จักตนเอง รู้จักชีวิต และเข้าใจสังคม มีความสามารถในการปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การศึกษาที่ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจะสร้างความสมดุลกลมกลืนกับการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2540 : 27) เมื่อบุคคลเกิดมาเจริญเติบโตขึ้นได้ศึกษาเล่าเรียน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถม มัธยม จนถึงมหาวิทยาลัย ย่อมต้องมีพัฒนาการเจริญด้วย วิทยุคุณวุฒิ มีการเจริญเติบโตเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมไปทั้งรูปร่าง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความประพฤติ กิริยา มารยาท วัฒนธรรม คุณธรรม ศีลธรรม ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามไปอย่างสม่ำเสมอ

กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ มีประโยชน์และคุณค่าอย่างมากต่อมนุษย์ นับตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ กิจกรรมนันทนาการจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้ผู้ที่เข้าร่วม และประกอบกิจกรรมทางนันทนาการเหล่านั้นได้รับผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการสามารถแยกให้เห็นชัดเจนได้ 4 ประการ คือ ด้านสุขภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของชาติ ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 15) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่เป็นเลิศในการเสริมสร้างบุคลิกภาพของบุคคล ให้มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีงาม มีความสง่างามในเรือนร่าง และมีสมรรถภาพของจิตใจดี

การจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรัก และซาบซึ้งกับกิจกรรมเวลาว่าง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

อย่างมีจุดหมาย ส่งเสริมลักษณะนิสัย และความเป็นพลเมืองดีในอนาคต ในปัจจุบันกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในสถานศึกษาล้วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น การจัดนันทนาการในสถานศึกษา คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการนักเรียน นิสิต นักศึกษา ทั้งในด้านการออกกำลังกาย และเพื่อความสนุกสนาน รื่นเริงนอกเวลาเรียน หรือเป็นกิจกรรมพิเศษ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2542 : 128-129)

จากแผนพัฒนานักศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) ตามมาตรการ และกลไกหลักข้อที่ 1 การส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาและแข่งขันในสังคมโลก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับนันทนาการอยู่ 6 หัวข้อ คือ ข้อ 1 จัดให้มีศูนย์กิจกรรมนักศึกษาอย่างหลากหลาย น่าสนใจและพอเพียง ข้อ 2 สนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษา มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ให้ใช้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ ข้อ 4 สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เห็นคุณค่า และภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อ 5 ฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านดนตรี กีฬา ศาสนา การใช้ชีวิตในสังคม ข้อ 9 ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นสากล และข้อ 13 จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาสุขภาพและนันทนาการ

มหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถทำงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ มีการบริการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นโยบายที่สำคัญของมหาวิทยาลัยประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมให้นักศึกษามีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพราะการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีจะช่วยให้ นักศึกษามีความพร้อมต่อการเรียน และการมีสัมพันธภาพที่ดีในหมู่คณะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกิจกรรมนันทนาการถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ และสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ และผู้บริหาร โดยอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี อันมีฝ่ายกิจการนักศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาทุกคณะ ทุกระดับชั้น ได้เข้ามาร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยพร้อมเพรียงกัน (มหาวิทยาลัยปทุมธานี. 2548 : 4 - 6) ดังที่ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 158) ได้กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ คือ มนุษย์มีความต้องการมีหน้ามีตาและความเคารพนับถือจากผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการสำเร็จด้วยตนเอง ต้องการคำชมต่าง ๆ และความต้องการนี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด

จากการสัมภาษณ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี พบว่า การจัดกิจกรรมทุก ๆ ประเภทได้พบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เช่น นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ เท่าที่ควร เนื่องจากขาดการจัดการและการดำเนินงานที่ดีในด้านกิจกรรมนันทนาการ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทำกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

รวมถึงสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม (วิบูลย์ พุ่มพูล สวัสดิ์. สัมภาษณ์. 2548) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุง การจัดการและดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพตลอดจนเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและสนับสนุน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานีต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานีจำแนกตาม เพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของ นักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร และ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรม นันทนาการของมหาวิทยาลัยปทุมธานีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อสนับสนุนการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,010 คน (ข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนมหาวิทยาลัยปทุมธานี 2548)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่าง โดย เทียบตารางของเครซีและมอร์แกน (ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย. 2542: 35; อ้างอิง จาก Krejcie & Morgan. 1970: 607 - 610) จำนวน 322 คน สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บ 350 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

1.2 พื้นฐานการศึกษาเดิม หมายถึง สาขาที่ศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับ

ปริญญาตรี ได้แก่ สายสามัญ และสายอาชีพ

1.3 ชั้นปี หมายถึง นักศึกษาซึ่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่

1.3.1 ชั้นปีที่ 1

1.3.2 ชั้นปีที่ 2

1.3.3 ชั้นปีที่ 3

1.3.4 ชั้นปีที่ 4

1.4 คณะที่ศึกษา ได้แก่

1.4.1 คณะบริหารธุรกิจ

1.4.2 คณะวิศวกรรมศาสตร์

1.4.3 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4.4 คณะนิติศาสตร์

1.4.5 คณะรัฐศาสตร์

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง สิ่งส่งผลให้นักศึกษาสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

ปัจจัยภายใน หมายถึง สิ่งที่เกิดจากตัวนักศึกษาเอง ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนันทนาการ จนทำให้นักศึกษาอยากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้ตนเองเกิดความสุขสนุกรื่น และเห็นว่ากิจกรรมนันทนาการที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี

ปัจจัยภายนอก หมายถึง สิ่งส่งเสริมให้นักศึกษามีความต้องการหรือมีส่วนช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของสถานศึกษา ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เพื่อน รุ่นพี่อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ฝ่ายกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ รวมถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้

นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้ เช่น กิจกรรมประจำวันที่ต้องช่วยเหลืองานบ้าน ระยะเวลา การบ้านหรือรายงาน

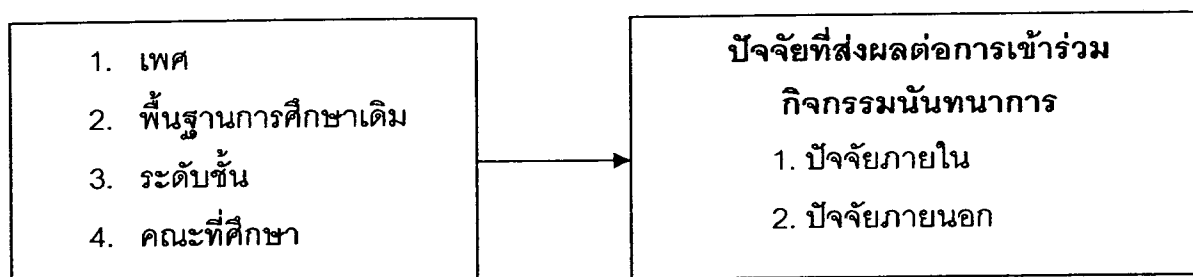
2. **นักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2548 ของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

3. **มหาวิทยาลัยปทุมธานี** หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษา วิจัย และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปัจจุบันจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่เพศต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่พื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทบทวน ทฤษฎี บทความทางวิชาการ ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
  - 1.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
  - 1.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ
  - 2.1 ความหมายและความสำคัญของนันทนาการ
  - 2.2 ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ
  - 2.3 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
3. ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยปทุมธานี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย คือการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยฯ หรือสถาบันการศึกษา จัดขึ้น เพราะปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยกระตุ้นหรือผลักดันให้นักศึกษามีความรักความตั้งใจ มีกำลังใจ ขยันหมั่นเพียร และเต็มใจมีส่วนร่วมทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้น ปัจจัยที่จะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ จึงเป็นผลดีต่อนักศึกษารวมทั้งมีผลดีต่อสถาบันในภาพรวมด้วย ซึ่งตอบสนองกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2522 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้ คือ "สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษาในฐานะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ทางวิชาการและวิชาชีพส่งเสริมพลานามัย ปลูกฝังคุณธรรม และพัฒนานุคลิกภาพอันพึงประสงค์ของ

นิสิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ” ซึ่งปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ได้มีนักวิชาการ ได้ศึกษาไว้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคคลในกิจกรรมต่าง ๆ ได้มีนักวิชาการ กล่าวไว้ ดังนี้

อุ้นตา นพคุณ (2538 : 104) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มนุษย์สามารถกระทำการเปลี่ยนแปลง และควบคุมสภาพแวดล้อมของตนด้วยการพัฒนาและเรียนรู้ด้วยกระบวนการไตร่ตรองหาทางเลือก หาทางแก้ไขปัญหาและลงมือกระทำเอง

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 25 - 26) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิ (Right) และเป็นเอกสิทธิ (Privilege) ในฐานะสิทธิจะต้องได้รับการเคารพและให้เกียรติ ในฐานะเอกสิทธิจะต้องไม่ถูกบังคับ (Enforce) และครอบงำ (Manipulate) ทั้งสองประการนี้ต้องเกิดจากบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ไม่มีใครจะเป็นหุ่นเชิดในกระบวนการการมีส่วนร่วม

2. การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อมูลมัตจากคนแต่ละคน บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า โครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรมร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม

3. การมีส่วนร่วม คือ ส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนา การมีส่วนร่วมจะถูกดำเนินการ 2 บริบท คือ นักบริหารการพัฒนาจะต้องรู้ในสิ่งที่บุคคลมุ่งหวัง (Aspiration) และต้องให้บุคคลแสดงความคิดเห็น (Articulation) ประการที่สอง โครงการพัฒนาต้องให้บุคคลรับรู้ เข้าใจในโครงการ รู้ถึงทรัพยากรที่จำเป็น และประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

4. การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือวัดการพัฒนา การมีส่วนร่วมในระดับพื้นฐานในการพัฒนาชนบทยิ่งมาก และเข้มข้นเท่าใด แสดงว่าประโยชน์ของการพัฒนาจะตกแก่บุคคลมากขึ้นเท่านั้น

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : 13 - 14) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดประชาธิปไตย และหลักการเบื้องต้นของการมีส่วนร่วม คือ การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่จะส่งต่อวิถีชีวิตอย่างเต็มที่ รวมทั้งความเป็นเจ้าของและความต้องการในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิและเอกสิทธิของบุคคล ที่ได้รับการเคารพ ให้เกียรติ และไม่ถูกบังคับ หรือครอบงำ ในการทำงานเป็นกลุ่มเป็นผลรวมของข้อมูลมัตจากคนแต่ละคน บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า โครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขาและโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรมร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม ส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนา นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมยังเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาและแนวคิดแบบประชาธิปไตย

2. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

2.1 ทฤษฎีของเฮิร์ซเบอร์ก (Herzberg 1966 : 48-52 อ้างถึงใน สาคร คุณจีน 2543 : 25-26) ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบอร์ก (Herzberg's two Factor Theory) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่สำคัญและได้รับความสนใจในการศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การสรุปได้ 2 ประการที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของบุคคล คือ

2.1.1 ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานโดยตรง และเป็นตัวการที่สร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

2.1.1.1 ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) คือ การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและสำเร็จ มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เกิดความรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่สำเร็จ

2.1.1.2 การได้รับความยอมรับนับถือ (Recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้อื่น อาจอยู่ในรูปการยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจ หรือการแสดงออก

2.1.1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The work itself) เป็นงานที่น่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรืองานที่ท้าทายตั้งแต่ต้นจนจบคนเดียว

2.1.1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบอย่างเต็มที่

2.1.1.5 ความก้าวหน้า (Advancement) การได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์การ มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หรือได้รับการอบรม

2.1.2 ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factor) หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนให้การทำงานของบุคคลสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

2.1.2.1 โอกาส (Opportunity) คือ ความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์ หรือข้อกำหนดและทางเลือกที่มีอยู่ โอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำของบุคคล มักจะตัดสินใจเข้าร่วมในการกระทำ เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ภายใต้อสถานการณ์นั้นให้เลือกกระทำได้ ดังนั้น การตัดสินใจเลือกกระทำ จึงขึ้นอยู่กับลักษณะของโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น

2.1.2.2 ความสามารถ (Ability) คือ การรับรู้ของผู้กระทำเกี่ยวกับพลังขีดความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนกระทั่งสามารถบรรลุความสำเร็จได้ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้กระทำตระหนักถึงความสามารถของบุคคล

2.1.2.3 การสนับสนุน (Support) คือ การช่วยเหลือ หรือการคัดค้านซึ่งผู้กระทำเชื่อว่ากำลังได้รับ หรือคาดว่าจะได้รับจากผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งตัวเองจะเป็นผู้เลือก

อ่าน วุฒิกรรมรักษา (2536 : 26) อธิบายว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคล ประกอบด้วย

1. การปฏิบัติให้สอดคล้องตามความเชื่อพื้นฐาน โดยจะเลือกแบบวิธีการปฏิบัติสอดคล้อง และคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง
2. มาตรฐานคุณค่าการปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตน
3. เป้าหมายที่ต้องส่งเสริม ปกป้อง และรักษา
4. ประสบการณ์ของตนหรือของกลุ่ม
5. ความคาดหวังโดยจะประพจน์ตามแบบที่คาดหวังหรือตามที่ตนคาดหวังจากผู้อื่น
6. การบีบบังคับ โดยจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ถูกบีบบังคับให้กระทำ
7. นิสัยและประเพณี โดยจะกระทำตามอุปนิสัยที่ชอบกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์
8. โอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติตามโครงสร้างของสังคมที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติได้

9. ความสามารถโดยกระทำต่าง ๆ ตามที่คิดว่าตนเองจะสามารถทำได้

10. การสนับสนุนการเริ่มปฏิบัติ โดยจะกระทำเมื่อคาดว่าจะได้รับการสนับสนุน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536 : 179 - 181) อธิบายว่า ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง มีดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล การที่บุคคลจะทำงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชน ต้องสร้างเงื่อนไขของบทบาทของตนให้พร้อมที่จะเข้าไปทำงานและให้ประชาชนมีส่วนร่วม ต้องมีทัศนคติ และจิตสำนึกต่อประชาชนอย่างเหมาะสม เช่น การยอมรับ เชื่อ ความพร้อม โอกาสในการแสดงความคิดเห็น และร่วมในกิจกรรมการพัฒนา รวมถึงการส่งเสริมให้เหมาะสม ในขณะเดียวกันควรให้โอกาสผู้นำชุมชน รวมไปถึงบุคคลที่มีความคิดริเริ่มในการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มีบทบาทอย่างเต็มความสามารถ

2. ปัจจัยด้านการบริหาร เป็นผลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระเบียบราชการหรือองค์กรพัฒนาเอกชน ควรนำไปใช้ให้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติพอสมควร เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ค่อนข้างเป็นอิสระ และไม่ผูกพันกับระเบียบราชการมากเกินไป

3. ปัจจัยด้านโครงสร้างชุมชน แบ่งได้ ดังนี้

3.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของชุมชน ชุมชนใดที่มีความสัมพันธ์ในชุมชนเป็นลักษณะ ปฐมภูมิ รู้จักกันเป็นญาติพี่น้อง การมีส่วนร่วมจะดีกว่าชุมชนที่มีประชาชนจากหลายแห่งและต่างวัฒนธรรม มาอยู่ด้วยกัน โดยมีฐานะความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแบบทุติยภูมิ

3.2 โครงสร้างของประชากร ชุมชนที่มีโครงสร้างประชากรวัยแรงงานมาก การมีส่วนร่วมจะมีมากกว่าโครงสร้างชุมชนที่วัยแรงงานย้ายออกไปทำงานที่อื่น

3.3 วัฒนธรรมชุมชนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม เช่น การมีคนในชุมชนมีความเห็นอกเห็นใจ และการเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือผู้อื่น จะทำให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมกัน

3.4 ค่านิยมของชุมชน เช่น ค่านิยมการนับถือผู้นำอาวุโส หรือผู้นำชุมชน ทำให้ผู้นำชุมชนเป็นแกนนำที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้

3.5 คุณภาพของประชากร ชุมชนที่มีประชากรคุณภาพดี เช่น ฐานะรายได้ดี การศึกษาดี มีทัศนคติที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความตื่นตัวในการพึ่งตนเอง จะเอื้ออำนวยให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่า

3.6 โครงสร้างของอำนาจ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่มในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ซึ่งโดยมากจะมีฐานะดี มีความรู้และประสบการณ์มากกว่าคนอื่น ถ้าผู้นำเห็นประโยชน์ในการมีส่วนร่วม ก็จะเป็นแกนนำในการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.7 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน ถิ่นฐานที่มีลักษณะเป็นกลุ่มจะทำให้ประชาชนรู้จักกันและทำกิจกรรมร่วมกันมากกว่าชุมชนที่ตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายยากต่อการรวมกลุ่ม

3.8 ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชน ถ้าชุมชนใดมีทรัพยากรและมีสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ดี เช่น เป็นชุมชนที่อยู่ในเขตชลประทานหรือประชาชนมีการศึกษาดี มีรายได้จากการเกษตรสม่ำเสมอทุกปี จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและความต้องการของชุมชนดีกว่าชุมชนที่ขาดทรัพยากรและมีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

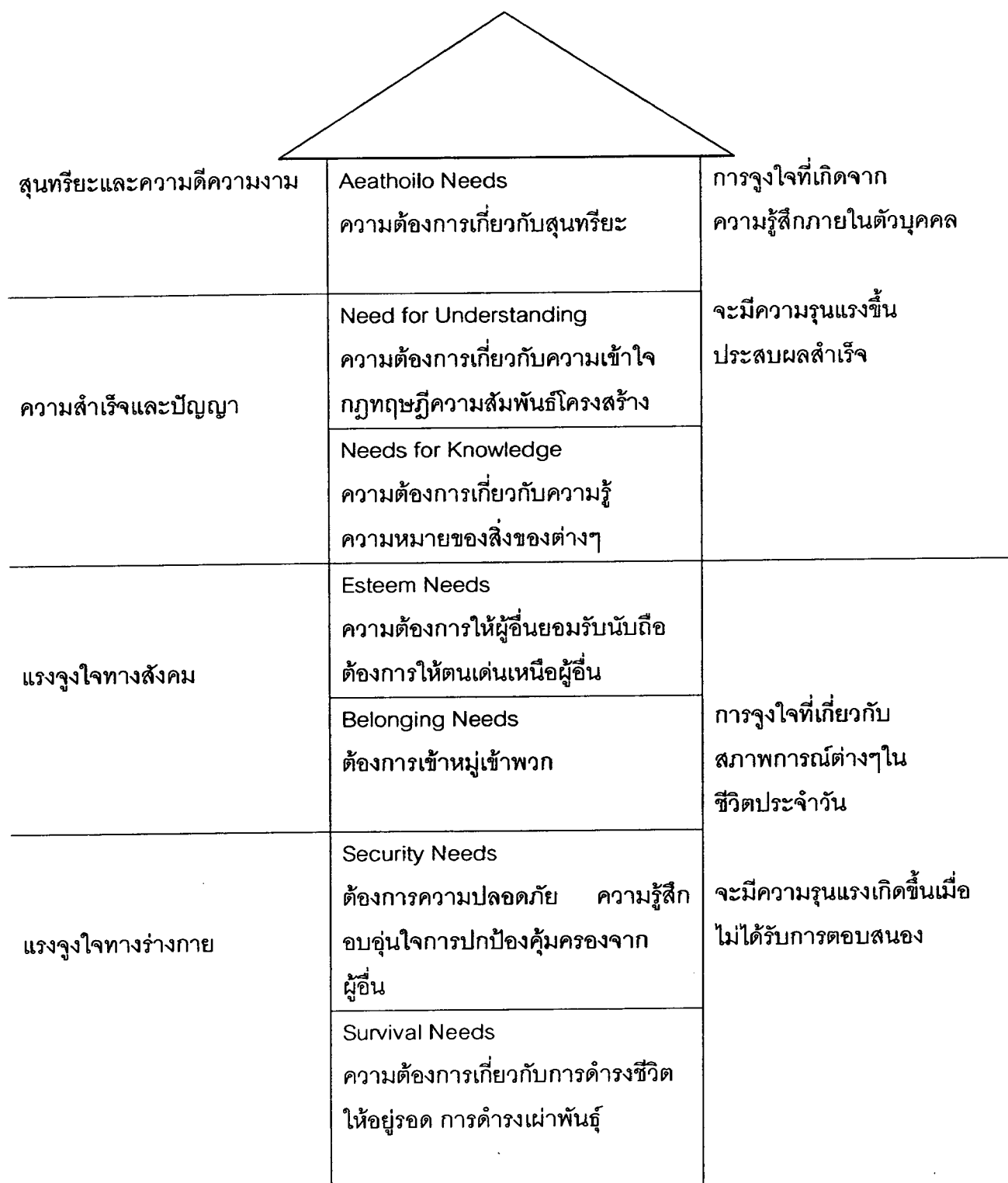
3. ทฤษฎีแรงจูงใจ

คำว่า แรงจูงใจ มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า Moverr (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 102 ; อ้างอิงจาก Kidd. 1973 . 24) ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า To Move อันมีความหมายว่าเป็นสิ่งที่โน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ ส่วนนิยม สารรัตน์ (2524 : 24) ได้แปลว่า เจื่อนใจหรือสภาวะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 3 ทิศทางด้วยกันคือ

1. เจื่อนใจหรือสภาวะที่ทำให้เกิดพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่ง
2. เจื่อนใจหรือสภาวะที่ไปยับยั้งพฤติกรรมและ
3. เจื่อนใจหรือสภาวะที่ไปกำหนดแนวทางในพฤติกรรมที่จะแสดงออก

มาสโลว์ (อนนกกุล กรีแสง. 2526 : 42 – 43 ; อ้างอิงจาก Maslow. 1970 : 35 – 47)

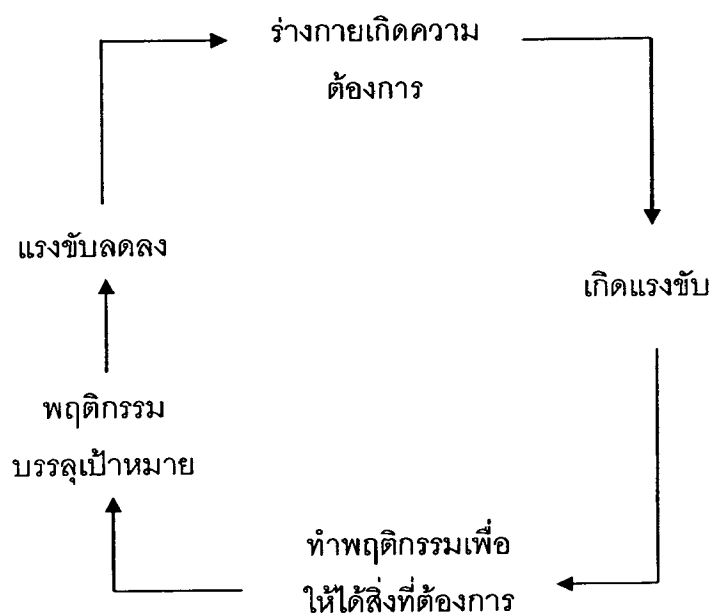
อธิบายว่า ความต้องการที่เป็นพื้นฐานให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์อาจจะแบ่งออกเป็นลำดับขั้น (Hierarchy) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 Maslow's Hierarchy of Needs

มาสโลว์ ค้นพบว่า ความต้องการทางร่างกายจะมีอำนาจมากกว่าความต้องการทางสังคม ความต้องการทางสังคมจะรุนแรงกว่าความสำเร็จและปัญญา ส่วนความต้องการการเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องจะมีความรุนแรงน้อยที่สุด เช่น ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งระหว่างความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางสังคม คนเรามักจะเลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการซึ่งเป็นความต้องการทางร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการในระดับขั้นที่ต่ำกว่า เมื่อความต้องการในลำดับขั้นต่าง ๆ ได้รับการตอบสนองโดยครบถ้วนแล้ว จึงจะเกิดความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องในขั้นสุดท้ายนี้จะทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมอย่างเปิดเผย ไม่ปิดบังซ่อนเร้นมีความรักและความปรารถนาดีต่อบุคคลทั่วไป มีพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการทางจริยธรรมและค่านิยมของสังคม ที่ความคิดที่เป็นอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้การชักนำของผู้อื่นร่วมมือกับผู้อื่นปรับปรุงแก้ไขสภาพสังคมด้วยความเต็มใจ

อารี พันธุ์ณี (2538 : 179 - 180) กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์นั้นมิสาเหตุมาจากแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจยังทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมแตกต่างกันได้ด้วย ดังนั้น แรงจูงใจ จึงเป็นภาวะใด ๆ ที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา ส่วนการจูงใจนั้น หมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย หรือเงื่อนไขที่ต้องการ ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาอาจจะเป็นเครื่องล่อ รางวัล การลงโทษ การทำให้เกิดการตื่นตัว รวมทั้งทำให้เกิดความคาดหวัง เป็นต้น ดังนั้น การจูงใจจึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตราบที่มนุษย์มีความต้องการ ซึ่งความต้องการทำให้สภาวะของร่างกายเกิดความไม่สมดุล เมื่อร่างกายเกิดความไม่สมดุล จะทำให้มีแรงขับ (Drives) ที่จะกำหนดทิศทางเพื่อแสดงพฤติกรรม และการกระทำไปสู่เป้าหมายที่จะตอบสนองต่อความต้องการนั้น ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง แรงขับก็จะลดลงและเกิดความพึงพอใจ

ภาพประกอบ 3 วงจรแรงจูงใจ

ที่มา: อารี พันธุ์มณี. (2538). "การจูงใจ" จิตวิทยาการเรียนรู้การสอน. หน้า 180.

แรงจูงใจ แบ่งตามลักษณะของการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ 2 ประเภท (อารี พันธุ์มณี 2538 : 181) คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่กระทำ หรือเรียนรู้ บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ต้องการเรียนเพื่อต้องการ ความรู้ ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ได้แก่ ความ ออยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจจากภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่ง เร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การ แข่งขัน การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรม มุ่งสู่เป้าหมายนั้น

สำหรับการจูงใจนั้น สามารถแบ่งตามที่มาของแรงจูงใจได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย เพื่อให้บุคคลมีชีวิตอยู่ได้ เป็นความต้องการที่จำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ น้ำ อาหาร พักผ่อน และปราศจากโรค เป็นต้น การวัดระดับความต้องการทางสรีระวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมกระทำของคนเรา คือ จากความมากน้อยของการกระทำ การเลือกกระทำ (เลือกสิ่งใดแสดงว่าต้องการสิ่งนั้นมาก) การโต้ตอบต่อสิ่งที่มาขัดขวาง

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจทางสรีระวิทยา เพราะจำเป็นในการดำรงชีวิตน้อยกว่า แต่จะช่วยให้คนเราทางด้านจิตใจ ทำให้มีสุขภาพจิตดีและสดชื่น แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรัก และความเอาใจใส่ใกล้ชิดจากผู้อื่น

3. แรงจูงใจทางสังคมหรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ (Social Motivation) แรงจูงใจชนิดนี้มีจุดเริ่มต้น ส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเอง

— 312

✓ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ

ความหมายและความสำคัญของนันทนาการ

ความหมายของนันทนาการ ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพเกี่ยวกับนันทนาการ ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

บุญเสริม อุทัยผล (2530 : 14 - 18) กล่าวว่า ความหมายของนันทนาการมีหลายทาง และมีรูปแบบหลากหลายจัดเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสแก่คนทั่วไป ในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นความพึงพอใจเฉพาะ เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ระบายออกถึงลักษณะที่เป็นความต้องการของมนุษย์ ความต้องการทางกายภาพและจิตวิทยาเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจในการเข้าร่วมในช่วงโอกาสที่เป็นเวลาว่าง โดยมีลักษณะเฉพาะดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ มีทั้งการเล่นที่ต่างชนิดกันไป อาจจะให้ประโยชน์ต่อการพัฒนาทางกายจิตใจหรืออารมณ์ โดยใช้พลังงานในช่วงเวลาว่างที่มีอยู่โดยมุ่งหวังเพื่อความสนุกสนาน ได้ออกกำลังกาย ผ่อนคลายอารมณ์และสร้างเสริมสมรรถภาพทางร่างกาย

2. เป็นหลายรูปแบบ ประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ หลากหลาย เนื่องจากความต้องการความสนใจ ความปรารถนา หรือรสนิยมของคนเราแตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมการแสดงออกจึงเป็นได้หลายรูปแบบไม่มีข้อจำกัด ขอให้ได้รับความสนุกสนานและความพึงพอใจเป็นหลัก อาจจะเป็นในรูปของการ

พบปะสนทนา งานอดิเรก เล่นกีฬา กิจกรรมดนตรี การร้องเพลง เขียนภาพ ศิลปะ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนตามโอกาสที่มี เป็นต้น

3. เป็นกิจกรรมที่มีแรงจูงใจเป็นเครื่องตัดสินใจ การตัดสินใจที่จะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เกิดจากแรงจูงใจหลายรูปแบบ โดยมีพื้นฐานความพึงพอใจและความสนใจเป็นที่ตั้งเข้าร่วมด้วยความสนใจและเกิดความพึงพอใจจากการเข้าร่วม

4. เป็นกิจกรรมที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา เป็นกิจกรรมที่อาศัยโอกาสเวลาว่างที่จะเข้าร่วมด้วยความพึงพอใจเป็นเครื่องตัดสินใจจึงไม่มีขอบเขตจำกัดของเวลาขึ้นอยู่กับโอกาสของแต่ละบุคคลที่เข้าร่วม อาจจะเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ หรือเข้าร่วมเป็นประจำตามโอกาสที่มีหรือในช่วงใดช่วงหนึ่งที่ว่าง

5. เป็นกิจกรรมที่อาสาด้วยความเต็มใจ เป็นกิจกรรมที่ยอมรับเรียกหาด้วยความเต็มใจสมัครใจ ไม่สามารถบังคับได้ โดยขึ้นอยู่กับผู้นำและการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการกำหนดจุดหมายของกิจกรรม โดยเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสมัครใจพร้อมใจ เกิดความภาคภูมิใจโดยไม่มีการบังคับ

6. เป็นกิจกรรมกายภาพบำบัด เป็นกิจกรรมที่ใช้เพื่อการบำบัดฟื้นฟูผู้เจ็บป่วยทั้งทางกายและจิตใจ ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์และบำบัดพักฟื้นทางกายและจิตใจที่ดีให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานผ่อนคลายจัดเป็นกิจกรรมบำบัดทางกายทางจิตและอารมณ์ บางครั้งสามารถจัดเป็นกิจกรรมบำบัดด้วย

7. เป็นปฏิบัติการสากลและพิสูจน์ได้เป็นกิจกรรมการแสดงออกทางกายภาพและจิตวิทยาของ กลไกร่างกายมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ เชื้อชาติ ศาสนา ทุกคนเข้าร่วมด้วยความพอใจของตนตามจังหวะโอกาสและในสถานที่ต่าง ๆ

8. เป็นสิ่งจริงจังและมีจุดหมาย เป็นกิจกรรมมีคุณค่า สาระ มีจุดหมายก่อให้เกิดความสุข ราบรื่นในด้านความงาม ทักษะ และการเรียนรู้ พัฒนา อารมณ์วุฒิภาวะนอกจากจะเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินยังได้รับความรู้ ทักษะและความชำนาญไปด้วย

9. เปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สภาพการเกิด จัดได้ง่ายตามสภาพปัจจุบันที่ต้องการ

กำโชค เขื่อนสุวรรณ (2538 : 12) กล่าวว่า นันทนาการ เป็นกระบวนการของการจัดการกิจกรรมให้กับผู้ร่วมกิจกรรมได้ความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ ทั้งนี้ต้องมีกิจกรรมเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือเครื่องมือ และต้องเน้นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสุขภาพ ไม่ผิดศีลธรรม จัดในเวลา และโอกาสที่ทุกคนมีเวลาว่างโดยแท้จริง

อาร์มณีนาวาภาญจน์ (2541 : 1 - 5) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง อาการแห่งความสุข สนุกสนาน ร่าเริงหลังเข้าร่วมกิจกรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Recreation แปลว่า สร้างหรือทำขึ้นใหม่ และใน Webster's New International Dictionary หมายถึง การทำให้ร่างกาย และจิตใจสดชื่นหลังเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน จากความหมายของนันทนาการดังกล่าว พอสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่กระทำได้ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย
2. จะต้องกระทำในยามว่าง
3. มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
4. ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม
5. ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม
6. ต้องทำด้วยสมัครใจ
7. ต้องไม่เป็นการประกอบอาชีพ หรือการอยู่รอด
8. ต้องมีความพึงพอใจ เกิดความสนุกสนานทันทีในขณะนั้น

กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง (2541 : 36) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ (Recreation activities) เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้เลือกกระทำแล้ว และผลที่เขาได้รับคือความพึงพอใจ ไม่เป็นภัยต่อสังคม กิจกรรมนันทนาการของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน กิจกรรมเดียวกันอาจเป็นกิจกรรมนันทนาการสำหรับบุคคลหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นนันทนาการสำหรับอีกบุคคลหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความพึงพอใจ ความสนใจ ความชอบ และความต้องการของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ อุปกรณ์ ผู้วางโปรแกรม ผู้นำในทางนันทนาการ และขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นนั้น ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอันเป็นแรงจูงใจให้บุคคลตัดสินใจเลือกว่ากิจกรรมใดที่ควรเลือก เพื่อความสุข ความพอใจ และสุขภาพพลานามัยของตนเอง

จันทร์ ผ่องศรี (2544 : 97) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการให้ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย คือ การศึกษาถึงปัจจัยสำคัญในการดำเนินการจัดนันทนาการ (4 M's) คือ

1. กำลังคน (Man)
2. กำลังเงิน (Money)
3. เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ (Materials)
4. การจัดการดำเนินงาน (Management)

ดังนั้น นันทนาการ (Recreation) ตามแนวความคิดของผู้วิจัย หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่เลือกทำในเวลาว่าง เมื่อกระทำกิจกรรมนั้นแล้วก่อให้เกิดประโยชน์สุขทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา มีปัจจัยในการดำเนินงาน คือ กำลังเงิน กำลังคน เวลา สถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวก ผู้นำกิจกรรม ตลอดจนรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 59 - 64) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการไว้ดังนี้

1. ความสำคัญสำหรับบุคคล

1.1 บุคคลแต่ละคนมีสิทธิที่จะใช้เวลาว่างของตนในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

1.2 บุคคลแต่ละคนมีความรับผิดชอบตามกฎหมายในอันที่จะสนับสนุน นันทนาการโดยการเสียภาษีให้แก่รัฐ

1.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบในทางจิตใจหรือทางศีลธรรมในอันที่จะช่วยเหลือสนับสนุนโดยผ่านทางองค์การอาสาสมัครทั้งหลาย

1.4 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบที่จะอุทิศเวลาว่างของตนเองเพื่อบริการต่อชุมชน

2. ความสำคัญสำหรับครอบครัวโดยมูลฐานของกระบวนการหรือรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการที่ดีย่อมเกิดตั้งแต่เด็ก ดังนั้นบ้านที่มีบิดามารดาเป็นผู้นำนันทนาการคนแรกของเด็ก กิจกรรมต่าง ๆ ที่บิดามารดาทำการฝึกให้เด็กมีนิสัยหรือทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาไปในทางที่เกิดประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชน ถ้าบุคคลของครอบครัวมีสุขภาพดีมีความมั่นคง ประเทศชาติก็เป็นปึกแผ่นมั่นคงตามไปด้วย

3. ความสำคัญสำหรับกลุ่มหรือคณะ โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือเป็นสื่อให้บุคคลได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะทำประโยชน์ให้แก่สังคม

4. ความสำคัญสำหรับชุมชน ชุมชนที่ดีควรจัดให้มีสถานที่บริการทางนันทนาการเพื่อประชาชนเหล่านั้นได้พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้เพลิดเพลิน มีความสุขความพอใจในชีวิต พร้อมทั้งจะดิ้นรนเพื่อเผชิญกับปัญหาชีวิตประจำวันต่อไป

5. ความสำคัญสำหรับประเทศชาติ ชาติจะมั่นคงและพัฒนาไปได้ไม่ว่าจะทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากประชาชนและพลเมืองมีสุขภาพพลานามัยดี มีสมรรถภาพทางกายและทางใจดี นั่นคือคนต้องรู้จักใช้เวลาพักผ่อนในทางกิจกรรมนันทนาการ

6. ความสำคัญสำหรับนานาชาติ นันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชาติ ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม วรรณกรรมพื้นบ้าน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้ลดความขัดแย้งปัญหาระหว่างประเทศ ในปัจจุบันได้มีสมาคมนันทนาการแห่งโลก (World Recreation and Leisure Association : WRLA) ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 15 - 17) ได้สรุปพฤติกรรมของคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมพื้นฐานทางสังคม กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของบุคคล เช่น กิจกรรมการเดินร่ำ งานปาร์ตี้ การเยี่ยมญาติและเพื่อนฝูง ฯลฯ
2. พฤติกรรมเกี่ยวข้องและผูกพัน กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมผู้ที่มีส่วนร่วม หรือสมาชิกให้ความผูกพันกันมีใจร่วมกัน เช่น กลุ่มผู้สะสมแสตมป์ กลุ่มสะสมอัญมณี กลุ่มสะสมพระเครื่อง กลุ่มสะสมรถยนต์ กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมชาติ ฯลฯ
3. พฤติกรรมเชิงแข่งขัน กิจกรรมนันทนาการที่ช่วยเสริมสภาพการแข่งชัน การประกวดหรือทดสอบความสามารถ กิจกรรมท้าทายในสัมฤทธิ์ของมนุษย์ เช่น เกมกีฬา การประกวดความสามารถ ศิลปหัตถกรรม
4. พฤติกรรมเสี่ยงอันตรายท้าทายความสามารถ กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมความสามารถ หรือพิสูจน์ความสามารถเพื่อความเป็นเลิศ เช่น การแข่งรถแข่งเรือ กระโดดร่ม เครื่องร่อน ไต่เขา ผจญภัยกับธรรมชาติที่ไม่ได้พัฒนา
5. พฤติกรรมบุกเบิกค้นหา กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการบุกเบิกค้นหาได้แก่การท่องเที่ยวพักผ่อน การสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การเดินป่า การผจญภัยใต้น้ำ เป็นต้น
6. พฤติกรรมทดแทนหรือสร้างเสริม กิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน วาดรูป วาดรูป วาดรูป ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกละและประสบการณ์ทดแทนรวมทั้งรายการโทรทัศน์ การแสดงละคร นาฏศิลป์ และศิลปกรรม เป็นต้น
7. สิ่งกระตุ้นทางประสาทสัมผัส กิจกรรมนันทนาการทางสังคมและนันทนาการพิเศษต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะส่งเสริมกิจกรรมสังสรรค์ สนุกสนาน การแสดงคอนเสิร์ตช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสอารมณ์และรวมทั้งแสงและเสียง
8. การแสดงออกทางร่างกาย กิจกรรมประเภทเกมกีฬา การเดินร่ำ กิจกรรมเข้าจังหวะ ถือว่าเป็นกิจกรรมการแสดงออกทางกาย

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 52 - 53) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจนเป็นผลให้ต้องมีปัจจัยที่ห้าเพิ่มเติมจากปัจจัยสี่ประการ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรคและอาหาร ปัจจัยที่ห้า ก็คือการพักผ่อนหรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เอง ทำให้นันทนาการเริ่มมีบทบาทและมีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งในส่วนต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการว่ามีความสำคัญต่อส่วนใดบ้างดังต่อไปนี้คือ

1. ประชากรในสังคม นันทนาการเป็นสื่อที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นนันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมอย่างยิ่ง

2. ครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด ปัจจุบัน สัมพันธภาพของสมาชิกภายในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนสมัยก่อน ๆ เพราะว่าทุกคนต่างมีความจำเป็นในการทำมาหากิน สภาพแวดล้อมที่ต้องแข่งขันทั้งกับเวลาและแข่งกับคนอื่น ๆ ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสนั่งได้พบปะมากนัก ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการจะเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว นอกจากนี้ กิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวด้วยเป็นผลทำให้ผู้นำของครอบครัวได้ทำบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น

3. ชุมชน นันทนาการช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์ในหลาย ๆ ด้านด้วยกันคือ

3.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความขยันขันแข็งทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการช่วยให้เสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมนันทนาการ และในกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะช่วยให้สมาชิกในสังคมรู้จักเสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น

3.2 ลดปัญหาอาชญากรรม ในชุมชนที่สงบสุขย่อมไม่มีปัญหาอาชญากรรม ถ้าหากพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมแล้วจะพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่ง ก็คือ การปล่อยให้คนบางประเภทโดยเฉพาะวัยรุ่นอยู่ว่างมากเกินไป จนทำให้เกิดการหมกมุ่นกับอบายมุข และประพฤติดนทกอาชญากรรมดังกล่าว ดังนั้น ถ้าหากในชุมชนมีโปรแกรมนันทนาการให้กับบุคคลเหล่านี้ก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้

3.3 ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เพราะว่านันทนาการนั้นจะครอบคลุมไปถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหาลดมลภาวะได้อีกทางหนึ่งด้วย การจัดสวนหย่อมก็ดี หรือการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับก็จะช่วยรักษาความสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ดังนั้นถ้าหากในชุมชนก็ตามขาดกิจกรรมนันทนาการหรือมิได้มีการวางแผนนันทนาการไว้ ก็อาจจะมีปัญหาทางด้านมลภาวะได้

4. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมากทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการจะช่วยลดปัญหาความประพฤติของประชากรลงได้อย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อคนภายในชาติได้เล่นได้ออกกำลังกาย ก็ทำให้มีสุขภาพดีทำให้รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเมื่อคนมีสุขภาพดีได้มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียดจะส่งผลให้มีสุขภาพจิตดีไม่โกรธ หรืออาฆาตแค้นยอมทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม

สรุปได้ว่า นันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นต่อมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบ และเป็นส่วนหนึ่งในแวดวงชีวิตของคนเราในการที่จะพัฒนามนุษย์ ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ เพื่อให้เกิดความสุขความรักความอบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและชุมชน เป็นการนำพา สถาบันครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติไปสู่สังคมที่มีแต่ความสงบสุข

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler, 1959 : 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ไว้สรุปได้ คือ

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการคือทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล
3. การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่น่าไปใช้
4. ประโยชน์ในชีวิตเพื่อเจริญวัยขึ้นช่วยให้เด็ก มีความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรม

ต่าง ๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง

5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกัน และกัน

6. นันทนาการเป็นวิธีการหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสมดุลในชีวิตกับการทำงาน การพักผ่อน ความรักและเคารพนับถือซึ่งกันและกันในกลุ่มมนุษย์

ไวส์คอฟ (วงศ์ศักดิ์ เจริญรักษ์, 2527 : 80 - 81; อ้างอิงจาก Weiskoff 1975. A Guide to Recreation and Leisure.) กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ให้เกิดต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพ เดิมได้เร็วอีกด้วย นอกจากนี้แล้วปัญหาอื่นที่ทำให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจหรือความวิตกกังวลจะถูก ลืมไปได้ เมื่อบุคคลนั้นได้เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม กิจกรรม ที่ทำเป็นกลุ่ม หรือคณะจะให้ผลทางด้านจิตใจมาก โดยเฉพาะด้านเกมกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬาจะช่วยส่งเสริม สมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อและระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลให้สามารถประกอบภารกิจ ประจำวันได้ดีขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมทำงาน และ รับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันจึงเป็นการส่งเสริมให้การ อยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527 : 51 - 55) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการ โดยสรุปดังนี้

1. ช่วยให้ผู้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้กรรมกรได้พักผ่อน
3. ช่วยในทางสุขภาพจิต
4. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและความประพฤติพาลเกรงของเด็ก
5. ช่วยบำรุงขวัญ ความแข็งแรง และความอดทนของทหาร
6. ส่งเสริมให้เกิดความสุข ความพอใจ
7. ช่วยให้ความปลอดภัยแก่สังคม
8. ช่วยเสริมความรักความอบอุ่น และความเข้าใจอันดี
9. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี
10. ส่งเสริมให้มีการสงวนทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

ฟอง เกิดแก้ว (2527 : 33 - 34) กล่าวว่า คุณค่าทางนันทนาการในรูปของวัตถุประสงค์ของ นันทนาการมีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ คือ พัฒนาสุขภาพ มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นพลเมืองดี และพัฒนาตัวบุคคล

บรรจง คณะวรรณ (2531 : 33 - 34) กล่าวถึง คุณประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ ไว้ดังนี้

1. ทำให้มีความสุขและความเพลิดเพลินสบายใจ
2. สร้างความพึงพอใจ
3. ทำให้ชีวิตพัฒนาไปอย่างสมดุล
4. ช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างมากมายขึ้นในสังคม
5. ช่วยส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันสูงขึ้น ซึ่งทำให้ชีวิตมีค่าและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
6. เป็นการช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ไม่เห็นแก่ตัวเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มานะ พยายาม

สมบัติ กาญจนกิจ (2535 : 41 - 42) ได้สรุปประโยชน์ของนันทนาการไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนมีความสุขสนุกสนาน มีความสุข ความอบอุ่นในชีวิต และรู้จักใช้เวลาว่างของตนเองให้เกิดประโยชน์

2. ช่วยให้ผู้บุคคลและชุมชนมีสุขภาพจิต สมรรถภาพทางกายที่ดี เพราะถ้าคนเรามีจิตใจที่แจ่มใสปราศจากความวิตกกังวล ปัญหาโรคจิตก็จะหมดไป

3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่พึงประสงค์ของบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันปัญหาของเด็กและเยาวชนมักจะพบเห็นมากในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลักขโมย ทะเลาะวิวาท หนีโรงเรียน ดิตยาเสพติด หรือมั่วสุม อยู่ตามแหล่งอบายมุขต่าง ๆ ทำให้สังคม ไม่มีความสุข ซึ่งสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากการที่เด็กและเยาวชนไม่รู้จักรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทางกิจกรรมนันทนาการ ดังที่ทราบความจริงจากทฤษฎีการเล่นว่า เยาวชนชอบแสดงพฤติกรรมของตน ให้ปรากฏแก่เพื่อนฝูงหรือต่อสาธารณชน ดังนั้นควรจัดกิจกรรมนันทนาการให้พวกเขาได้แสดงออกในทาง ที่ถูก เพื่อช่วยขจัดปัญหาและพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ดังเช่นที่ ฮารากูใน ประเทศญี่ปุ่นเขาปิดถนนให้เยาวชนชอบหิ้วเอาเครื่องเสียงไปเปิดเพลงเพื่อเดินรำกันเพื่อให้เยาวชนได้ แสดงออกอย่างเต็มที่ สำหรับในประเทศไทยในปัจจุบันนี้รัฐบาลได้สนับสนุนให้สถานที่ราชการหลายแห่ง และโรงเรียนต่าง ๆ จัดลานกีฬาเพื่อเยาวชนโดยเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้าไปใช้พื้นที่เพื่อออกกำลังกาย

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ประชาชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นได้เรียนรู้ใน เรื่องของหน้าที่ ความรับผิดชอบ รักหมู่คณะ รักความยุติธรรม ไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจให้บริการอาสาสมัคร ช่วยเหลือสังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมของความเป็นพลเมืองดีของประชาชาติ และเป็นการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์

5. ส่งเสริมการพัฒนาทางอารมณ์ให้เกิดความสุข ความรัก ความเมตตา กิจกรรมนันทนาการ มีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ลดความเครียด ความวิตกกังวล พอใจกับชีวิตและสังคม รู้จักการควบคุมอารมณ์อันเป็นการส่งผลทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีบุคลิกภาพที่ดี ตามไปด้วย

6. ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมนันทนาการมีส่วนช่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติเป็นอย่างมาก เช่น การละเล่นพื้นเมือง ประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนแหล่งนันทนาการประเภท อุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับการส่งเสริมการ เรียนรู้ มีทัศนคติที่ดี ความซาบซึ้งในความงามเชิงศิลปะ อันจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติสืบต่อไป แต่กิจกรรมบางอย่างถึงแม้จะเป็นประเพณีดั้งเดิมแต่เป็นการทรมาน ชีวิตผู้อื่น เช่น กัดปลา ตีไก่ ชนวัว แม้จะเป็นประเพณีดั้งเดิมแต่ไม่ควรสนับสนุนให้มีขึ้น เพราะประเทศไทย เป็นประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

7. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจุบันโลกเราได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไป มีการโยกย้ายประชากรจากชนบทมาสู่ชุมชน

เมือง ทำให้โอกาสที่พวกเขาจะได้สัมผัสใกล้ชิดกับธรรมชาติลดน้อยลง ประชาชนส่วนใหญ่จะมีชีวิตอยู่กับงานใกล้ชิดกับอาคารคอนกรีต ปาคอนกรีต กิจกรรมนันทนาการนอกเมืองและกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ล่องแก่ง ฯลฯ จึงมีส่วนที่ช่วยสอนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมให้รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ มีความซาบซึ้งและสามารถดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและต่อประเทศชาติ

8. ส่งเสริมในเรื่องการบำบัดรักษา กิจกรรมนันทนาการมีส่วนที่ช่วยรักษาบำบัดคนป่วยให้หายวันหายคืนได้เร็วยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้คนป่วยมีการพัฒนาทางด้านร่างกายและสุขภาพจิต จึงทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีขวัญและกำลังใจที่ดี ร่างกายจึงกลับสู่สภาวะแข็งแรงเป็นปกติโดยเร็ว

9. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการทำงานเป็นกลุ่ม (Team) ในสถาบันการศึกษาหรือองค์กรต่าง ๆ ได้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้มีการแสดงออก มีการละลายพฤติกรรมของกลุ่ม ผูกการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างเสริมคุณค่าทางสังคม ส่วนกิจกรรมเกมกีฬาเพื่อการแข่งขัน การอยู่ค่ายพักแรม จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมผูกการทำงานเป็นหมู่คณะ ไม่เห็นแก่ตัว เสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีในหมู่คณะ

10. ส่งเสริมและบำรุงขวัญทหารและตำรวจปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดน ทหารและตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามชายแดนหรือในท้องถิ่นที่อันตราย พวกเขาเหล่านั้นมีความเหน็ดเหนื่อยในการที่ต้องปกป้องอธิปไตยของชาติ เพื่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังนั้นในยามที่พวกเขามีเวลาพักผ่อนควรจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทหารตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้พวกเขาเกิดความอบอุ่นสนุกสนานเพลิดเพลินมีกำลังใจที่ดีในการที่จะต่อสู้กับข้าศึก นอกจากนี้ กีฬาต่าง ๆ ก็มีความจำเป็นไม่น้อยสำหรับทหารตำรวจตระเวนชายแดน ในอันที่จะส่งเสริมให้มีพลานามัยสมบูรณ์ มีสมรรถภาพทางกายที่ดีอยู่เสมอ

พีระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 37) กล่าวถึง ประโยชน์ของนันทนาการดังนี้

1. ให้ความสนุกสนาน พบกับความสุขในชีวิตและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยสร้างเสริมสุขภาพจิตแจ่มใส
3. ช่วยป้องกันและลดปัญหาอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็กกำจัดความไม่

สงบสุขของสังคม

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี รู้จักบำรุงสุขภาพ มีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัวรู้จักเอื้อเฟื้อเสียสละช่วยเหลือกัน

5. ช่วยในการพักผ่อนคนป่วย สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
6. ช่วยสร้างความรักความสามัคคีในกลุ่ม ในชุมชนและสังคม

7. ช่วยสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ความสวยงามของสถานที่ ซึ่งจัดนันทนาการ
จะเป็นแหล่งสงวนทางธรรมชาติที่ดี

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543 : 26) กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ สรุปเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ
3 หัวข้อ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งทางกายและจิตใจ เนื่องจากชีวิตประจำวัน
ของแต่ละคนเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย จึงทำให้คนเราละเลยต่อการออกกำลังกาย
ร่างกายจึงไม่มีความแข็งแรงสมบูรณ์และทรุดโทรมได้ง่าย ดังนั้น นันทนาการในด้านการออกกำลังกายจึง
ช่วยส่งเสริมให้ร่างกายมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น ส่วนทางด้านจิตใจก็ได้พักผ่อนทำให้คลายความตึง
เครียดลง ลดความวิตกกังวล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือทำงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ทั้งยัง
เป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม กระตุ้นให้มีการแสดงออก และช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความ
ชำนาญ ในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการบางอย่างนอกจากจะให้ความสนุกสนาน
เพลิดเพลิน ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น เช่น การปลูกต้นไม้ จัดสวน ทำสวนครัว วาดภาพ
เขียนการ์ตูน สะสมแสตมป์ และช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวทางอ้อมอีกด้วย และในบางครั้งก็มีส่วน
ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอันเป็นการเพิ่มความรัก ความอบอุ่นแก่ครอบครัว
จากการที่ใช้นันทนาการเป็นสื่อกลาง

3. ประโยชน์ต่อสังคม

3.1 ก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสาธารณประโยชน์
ช่วยให้มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

3.2 ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นการเพิ่มคุณธรรมแก่บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ทำให้เขาเหล่านั้นมี
ความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ลดความเห็นแก่ตัวลง

3.3 ส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพ การที่บุคคลได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมด้วยกัน
ทำให้สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และลดช่องว่างระหว่างสถานภาพที่แตกต่างกันได้สร้างความเป็นมิตร
เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ความสุขความสงบของสังคมก็จะเกิดขึ้น เช่น การเล่น
กีฬาเพื่อเชื่อมความสามัคคี การจัดนิทรรศการ และการจัดการแสดงของโรงเรียน เป็นต้น

3.4 ลดปัญหาการประพฤติผิดศีลธรรมหรือปัญหาอาชญากรรม เพราะเด็กและเยาวชนรู้จัก
ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยของตนให้เป็นที่ยอมรับปรารถนาต่อสังคม

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 237 - 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เดินรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสมของเก่า
10. กิจกรรมบริการ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 155 - 173) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ดังนี้

1. นันทนาการประเภทการฝีมือและประเภทศิลปหัตถกรรม
2. นันทนาการประเภทเกม กีฬา กรีฑา
3. นันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. นันทนาการประเภทภาพยนตร์
5. นันทนาการประเภทกิจกรรมงานอดิเรก
6. นันทนาการประเภทกิจกรรมทางสังคม
7. นันทนาการประเภทเดินรำ
8. นันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. นันทนาการประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. นันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บรรจง คณะวรรณ (2531 : 122 - 126) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภทแต่การจะนำกิจกรรมใดมาไว้ในโครงการนันทนาการจำเป็นจะต้องพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับสมาชิก โดยแบ่งเป็น

1. กิจกรรมพลศึกษา เช่น เกมต่าง ๆ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้
  - 1.1 เกมการเล่นแบบผาดโผน
  - 1.2 การเล่นเกมวิ่งหรือเปลี่ยนที่และการประกวด

- 1.3 เกมเบ็ดเตล็ดพื้นฐาน
- 1.4 กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี
- 1.5 เกมนำ
2. กิจกรรมกีฬาซึ่งเป็นกีฬาและกรีฑา
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. กิจกรรมทางการเกษตร
5. การสอนงานบ้าน
6. งานประดิษฐ์และงานช่าง
7. งานหัตถกรรม
8. งานศิลปะ
9. กิจกรรมสะสม
10. ถ่ายรูป
11. การซ่อม
12. กิจกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์
13. ธุรกิจร้านค้าย่อยต่าง ๆ
14. การแต่งบทกลอน การเขียนเรียงความ และนวนิยาย

สมบัติ กาญจนกิจ (2533 : 80 - 95) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 15 ประเภทคือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม
3. นันทนาการเดินรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
4. นันทนาการละคร
5. นันทนาการงานอดิเรก
6. นันทนาการดนตรีและการร้องเพลง
7. นันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง
8. นันทนาการทางสังคม
9. นันทนาการพิเศษ
10. นันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)
11. นันทนาการบริการอาสาสมัคร

12. นันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
13. นันทนาการประเภทกลุ่มสัมพันธ์ มนุษย์สัมพันธ์
14. นันทนาการประเภทจิตใจและความสงบสุข
15. นันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

จากเอกสารที่ได้ศึกษาค้นคว้าสรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการแบ่งออกได้เป็น 11 ประเภทดังนี้

1. นันทนาการประเภทเกมและกีฬา
2. นันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม
3. นันทนาการประเภทการเดินรำ ฟ้อนรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ
4. นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง
5. นันทนาการประเภทละคร ภาพยนตร์ และการแสดง
6. นันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)
7. นันทนาการประเภทงานอดิเรก
8. นันทนาการประเภทอาสาสมัคร
9. นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
10. นันทนาการประเภทสังคม
11. นันทนาการประเภทกิจกรรมกลางแจ้งนอกเมือง

กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา สถาบัน และประเทศชาติอันที่จะพัฒนาฝึกฝนตัวนักศึกษา ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติให้มีความรู้ความรักและห่วงแหนในความเป็นไทย ตลอดจนหล่อหลอมจิตใจของเยาวชนให้เป็นคนดี เพื่อพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะประสบความสำเร็จเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารกิจกรรม นักศึกษา โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายที่แน่นอน และองค์ประกอบด้านการบริหารจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างได้ผล ทั้งทางด้านการดำเนินการ นโยบายการพิจารณาหาปัจจัยต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

ประวัติโดยย่อของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

มหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในนาม “วิทยาลัยปทุมธานี” เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2542 โดย ดร.ชนากานต์ ยืนยง เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดตั้ง

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันแห่งนี้ เพื่อเป็นการขยายโอกาสให้แก่เยาวชนในจังหวัดปทุมธานีและพื้นที่ใกล้เคียงให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้เฟื่องฟูพร้อมด้วยความเป็นเลิศทางวิชาการมีทักษะขั้นสูงในการประกอบอาชีพและก่อปรด้วยจริยธรรมในการดำเนินชีวิต อันจะเป็นการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

นับแต่การก่อตั้งวิทยาลัยปทุมธานีเป็นต้น มหาวิทยาลัยปทุมธานีได้ปฏิบัติพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ ได้ประกอบสัมมาวิชาชีพรับใช้สังคมและประเทศชาติอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคมและประเทศชาติ วิทยาลัยปทุมธานีจึงได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยปทุมธานีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2548 นับเป็นความภาคภูมิใจยิ่งของนักศึกษา คณาจารย์ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยปทุมธานีและเป็นการกำลังใจที่จะช่วยกันพัฒนาให้สถาบันแห่งนี้ สร้างสรรค์และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของท้องถิ่น ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศชาติ

การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยปทุมธานี

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยปทุมธานี เปิดดำเนินการสอนในระดับ

ปริญญาตรี 5 คณะ ประกอบด้วย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ : สาขาวิศวกรรมเครื่องกล, วิศวกรรมไฟฟ้า, วิศวกรรมอุตสาหการ
คณะบริหารธุรกิจ : สาขาการบัญชี, สาขาการจัดการ, สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, สาขาการตลาด

คณะนิติศาสตร์ : สาขานิติศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

คณะรัฐศาสตร์ : สาขารัฐศาสตร์

ปริญญาโท 3 หลักสูตรประกอบด้วย :

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) : สาขารัฐประศาสนศาสตร์

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) : สาขาบริหารการศึกษา

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) : สาขาบริหารธุรกิจ

ปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

Ph.D. (Human Resource Development Administration)

สำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยปทุมธานีจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นระบบทวิภาค แบ่งการศึกษาในหนึ่งปีการศึกษาออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ ได้แก่ ภาคเรียนการศึกษาที่หนึ่ง และภาคเรียนการศึกษาที่สอง ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษาภาคการศึกษาละไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจมีการศึกษาภาคฤดูร้อน ซึ่งมีระยะเวลาในการศึกษาภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ มหาวิทยาลัยเปิดสอนระดับปริญญาตรี ในหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ทั้งภาคปกติและภาคสมทบ

การรับรองมาตรฐานการศึกษา

มหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากทบวงมหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือกระทรวงศึกษาธิการ) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เทียบอัตราเงินเดือนให้บัณฑิตและมหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันของรัฐทุกประการ นอกจากนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตยังได้รับการรับรองจากคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม (ก.ว.) สภาวิศวกร

กิจกรรมนักศึกษา

มหาวิทยาลัยปทุมธานีตระหนักว่า การที่นักศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ หรือประสบความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ หรือดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มหาวิทยาลัยปทุมธานีจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริม/เปิดโอกาสให้นักศึกษาทำกิจกรรมและ/หรือ ร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น

1. กิจกรรมเกมกีฬา ได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน กรีฑา ตะกร้อ ซอฟบอล วอลเลย์บอล มวย ยูโด
2. กิจกรรมอาสาสมัคร ได้แก่ ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนต่าง ๆ อาสาสมัครอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม อาสาสมัครดูแลและจัดกิจกรรมให้คนพิการและผู้สูงอายุ อาสาสมัครรณรงค์เมาไม่ขับ
3. กิจกรรมศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนา ได้แก่ กิจกรรมวันขึ้นปีใหม่ สงกรานต์ คริสมาส เข้าพรรษา วันออกพรรษา ลอยกระทง วันพ่อ วันแม่ วันสถาปนามหาวิทยาลัย
4. กิจกรรมดนตรีและเพลง ได้แก่ การร้องเพลง แต่งเพลง เล่นดนตรี ฟังเพลง เต้นประกอบเพลง

กิจกรรมที่นักศึกษาทำนั้นทำในรูปของสโมสรนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดี มีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพที่จะออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติต่อไป

สโมสรมักศึกษา

สโมสรมักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นองค์กรที่เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของนักศึกษา เป็นสื่อกลางในการติดต่อประสานงานระหว่างนักศึกษาและมหาวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการสโมสรมักศึกษาทำหน้าที่ดำเนินงานของสโมสรมักศึกษา ภายใต้การดูแล/การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการรวมตัวของนักศึกษาที่มีความสนใจที่จะทำกิจกรรมในด้านนั้น ๆ ร่วมกันโดยมหาวิทยาลัย จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮัมฟรีย์ (Humphrey. 1960 : 125) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานศึกษากับสัมฤทธิ์ในการเรียน โดยแบ่งกิจกรรมนอกสถานศึกษาออกเป็น 12 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า ฐานะเศรษฐกิจของนักเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองมีความเห็นว่า นักเรียนมีความสนใจกิจกรรมนอกสถานศึกษามาก นักเรียนชายชอบเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักเรียนหญิง และกิจกรรมที่นักเรียนใช้เวลามาก คือ การดูโทรทัศน์

ฮาโรลด์ (Harrold. 1967 : 2782 - A) ศึกษาเรื่อง การควบคุมการจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อค้นหาหลักเกณฑ์ที่จะใช้ควบคุมกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ การปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการและส่งเสริมบุคลิกภาพทุกด้านของนักศึกษา นโยบายการควบคุมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยควรขึ้นอยู่กับเหตุผล และผลทางด้านคุณธรรมวัฒนธรรม ควรกำหนดขอบเขตให้กว้าง ๆ และยืดหยุ่นพอสมควร การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเป็นบทบาทที่ทางวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุน มหาวิทยาลัยยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมสังคมที่เกิดขึ้นของนักศึกษา

ฟินเลย์ (Finley. 1968 : 1269) ศึกษาขอบเขตและประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยในรัฐเพนซิลวาเนีย โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษา จำนวน 21 วิทยาลัย ทั้งผู้บริหาร และนักศึกษา มีความคิดเห็นว่าการจัดดำเนินงานและการบริหารงานด้านกิจกรรมนักศึกษาที่ให้บริการแก่นักศึกษาอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ แต่มีบางแห่งยังต้องมีการปรับปรุง

อ็อตโต (Otto. 1972 : 627 - A) ศึกษาเรื่อง การใช้ และขอบเขตของการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอหาได้ในโรงเรียนรัฐบาล เพื่อการจัดนันทนาการชุมชนในเขตการศึกษาของรัฐวิสคอนซิน โดยมีความมุ่งหมายที่จะสำรวจสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอหาได้ในโรงเรียนรัฐบาล เพื่อ

การจัดนันทนาการชุมชนในเขตการศึกษาของรัฐวิสคอนซิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถาม และศึกษาเอกสารต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายของรัฐวิสคอนซินส่งเสริมให้ชุมชนใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอหาได้ในโรงเรียนรัฐบาลเพื่อนันทนาการ โดยมีคณะกรรมการศึกษาหน่วยงานนันทนาการ ชุมชนเป็นผู้วางนโยบายจัดโครงการนันทนาการ จัดผู้นำ ผู้ให้คำปรึกษา และการให้บริการด้านอื่น ๆ อย่างไรก็ตามได้ห้ามการจัดกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมนันทนาการ เช่น การจัดกิจกรรมทางด้านการค้า ศาสนา การปกครอง หรืองานเลี้ยงสังสรรค์ที่มีการจัดบริการเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ จากการที่ได้ศึกษาถึงขอบเขตของการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ปรากฏว่า เด็กก่อนวัยเรียนและคนสูงอายุ (65 ปี ขึ้นไป) ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นน้อยมาก เด็กที่อยู่ในวัยเรียนใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้มากในช่วงเวลาที่ไม่มีเรียน ปัญหาที่เกิดจากการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่พอหาได้ในโรงเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดี ต่อการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชน แม้ว่าจะได้เพิ่มค่าเช่าสิ่งอำนวยความสะดวกแล้วก็ตาม และมีบางโรงเรียนที่ให้ชุมชนใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนเพื่อการศาสนา แต่มิได้ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในระเบียบและนโยบาย

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535 : 18 ; อ้างอิงจาก ทิลแมน. 1984) ศึกษาเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน ผลการวิจัยพบว่า คนและชุมชนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่าง 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับ หรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นเจ้าของ เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

สแตนฟอร์ด (Standford. 1990 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้นำนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2 แห่งในฟลอริดา คือ Florida State University และ University of Florida ซึ่งวัดโดยแบบสำรวจกิจกรรม กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities Survey) โดยมีเพศ

และสถานการณ์การพักอาศัยเป็นตัวแปรอิสระ การพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่นักศึกษามี 3 ด้าน คือ การสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ และความเป็นอิสระทางวิชาการโดยใช้แบบวัดงานพัฒนาการและวิถีชีวิตใน 3 ด้าน เป็นเครื่องมือในการประเมินการพัฒนาของผู้นำนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการทดสอบคำถามในการวิจัย คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์แยกกลุ่มตามสถาบัน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบไม่เป็นองค์การ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การ การสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ ในกลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง เมื่อนำการถดถอยพหุคูณเข้ามาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การ หรือค่ารวมจาก 2 ค่า สามารถทำนายการพัฒนาของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าหรือไม่ พบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนในกลุ่มตัวอย่างจาก Florida State University เท่านั้น และในกลุ่มนี้ พบว่า สัดส่วนของความแปรปรวนร่วมของการพัฒนาด้านการสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่าหากทำนายโดยใช้คะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรแบบองค์การ กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมแบบไม่เป็นองค์การมาทำนายร่วมกัน แต่เมื่อใส่ตัวแปรเพศและที่พักอาศัยเข้าไปในการวิเคราะห์ด้วย ผลปรากฏว่า ตัวแปร 2 ตัวนี้ มีผลทางลบต่อข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในการวิเคราะห์ตอนต้น

งานวิจัยในประเทศ

ธีระ นทีวุฒกุล (2521 : 39 - 40) ศึกษาเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต จากมากไปหาน้อย คือ กิจกรรมทางวิชาการ ศิลปะ ดนตรี การพูด และการพิมพ์ การส่งเสริมวิชาชีพ กิจกรรมงานอดิเรก ศาสนา และวัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ กิจกรรมทางสังคมสงเคราะห์และบำเพ็ญประโยชน์ อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต และการจัดกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางเรียน กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อายุ ภูมิฐานะ รายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลทำให้อันดับของความ ต้องการเข้าร่วมนิสิตแตกต่างกัน

บุญมี เลากุลศานต์ (2531 : 174) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับ กิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นตามตัวแปร เพศ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปีที่ศึกษา และ สถาบันที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นอาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ 4 แห่ง คือ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดตรัง วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร จำนวน 459 คน จำแนกเป็นอาจารย์ 113 นักศึกษา 346 ผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง และระดับสูง ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษาภาคใต้ ตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถาบันที่สังกัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นลินี กิติเวชกุล (2533 : 108 - 109) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ การเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อ กิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ส่วนใหญ่นิสิตไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม และจากการ เปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า

1. การเข้าร่วมกิจกรรม สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กิจกรรมส่วนกลาง) ของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 ของนิสิตชายและนิสิตหญิง ไม่แตกต่างกัน โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม

2. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายวิชาการของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 ของนิสิตชายและนิสิตหญิงไม่แตกต่างกัน ยกเว้นชมรมคอมพิวเตอร์ การเข้าร่วมของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5 โดยมีแนวโน้มว่าสัดส่วนของนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะน้อยกว่าสัดส่วนของนิสิตชั้น ปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4

3. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 ของนิสิตชายและนิสิตหญิง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรมของนิสิตชั้นปีที่ 1 - 4 ของนิสิตชายและนิสิต หญิง ไม่แตกต่างกัน

วิรัตน์ สกุนา (2533 : 79 - 80) ศึกษาเรื่อง ปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาโดยรวมใน

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

1. การวางแผน ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของงานกิจกรรมนักเรียน ควรจัดอบรมให้ครู อาจารย์มีความรู้เรื่องการเขียนแผนและโครงการ ควรนำแผนของปีที่ผ่านมาให้เพื่อปรับปรุงแผนของปีต่อไป ควรเตรียมบุคลากรให้พร้อม ควรมีการกิจกรรมนักเรียน
2. การจัดหน่วยงาน ควรแบ่งงานให้เป็นสัดส่วน โดยระบุว่าใครรับผิดชอบกิจกรรมอะไรมีขอบเขตเพียงใด และควรแสดงแผนภูมิการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้อย่างชัดเจน
3. การจัดคนเข้าทำงาน ควรมอบหมายให้ตามความเหมาะสม ความสมัครใจของบุคลากร ควรจัดอบรม นิเทศ ให้ความรู้ และทักษะการจัดกิจกรรมนักเรียนแก่ครู อาจารย์ที่เกี่ยวข้องทุกคน และควรชี้แจงนโยบาย และวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนให้เข้าใจ
4. การอำนวยการ ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนและช่วยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ควรให้กำลังใจบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และเอาใจใส่สนับสนุนกิจกรรมทุกด้าน เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ
5. การประสานงาน ควรสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันควรตั้งบุคลากรให้ประสานกิจกรรมนักเรียนโดยเฉพาะ และควรทำข้อสรุปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยการประชุมร่วมกัน
6. การรายงาน ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารในโรงเรียน ครูอาจารย์และผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ ควรกำหนดระยะเวลาการรายงานผลการจัดกิจกรรมนักเรียนทุกกิจกรรม และควรมีการสรุปปัญหา และแนวทางแก้ไขการดำเนินงาน กิจกรรมนักเรียนไว้ใช้ในปัดต่อไป
7. การจัดงบประมาณ ควรได้รับงบประมาณจากทางราชการ และควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ควรจัดงบประมาณไว้ล่วงหน้าควรมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณให้รัดกุม ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ และควรชี้แจงงานกิจกรรมนักเรียนให้ชุมชนเข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการรับบริจาคเงิน

กรกช ศิริ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านส่งเสริมวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า

1. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตชายและนิสิตหญิง ที่สังกัดคณะต่างกัน มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรม นิสิตต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนิสิตต่างกัน มีปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านส่งเสริมวิชาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลิตร รัตนะ (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ บุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรชาย บุคลากรที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด มีรายได้ต่ำกว่า 7,380 บาท และมีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา และ กีฬาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิงที่มีอายุ 31 - 40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรส และที่มีรายได้ระหว่าง 7,380 - 13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษา สูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน)

2. บุคลากรที่มี เพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรม นันทนาการ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บุคลากรมีความเห็นว่า การที่สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญ การขาด ผู้นำทางนันทนาการ ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณ ขาดการประชาสัมพันธ์ การไม่สำรวจความ ต้องการนันทนาการของบุคลากร ตลอดจนสถานที่และอุปกรณ์ เป็นปัญหาในการดำเนินกิจกรรม นันทนาการ โดยเสนอแนะให้แก้ไขปัญหานั้นว่า ให้กลุ่มร่วมรับผิดชอบในลักษณะขององค์กร ชมรม สมาคม ผู้บริหารควรส่งเสริมและให้ความสำคัญ ควรมีการสำรวจความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ บุคลากร กิจกรรมควรมีหลายประเภท เพื่อที่จะเลือกได้ตามความชอบและเหมาะสมกับวัย และสามารถ เข้าร่วมได้ทั้งครอบครัว

กรรณิกา พันธ์อำพล (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของ นักศึกษา ในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 415 คน ผลการวิจัยพบว่า อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา สอดคล้องกับอันดับของการจัดกิจกรรมนักศึกษา 9 ประเภทคือ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญ ประโยชน์และสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมกีฬาและ สุขภาพ กิจกรรมศิลปะและการดนตรี กิจกรรมการพูดและการพิมพ์ กิจกรรมเสริมวิชาชีพ และกิจกรรม เกี่ยวกับงานอดิเรก กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และสังคม

สงเคราะห์ กิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นักศึกษาต้องการเข้าร่วมน้อย ได้แก่ กิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรม กิจกรรมการพูด การพิมพ์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

สุกัญญา งามสิทธิพงศา (2539 : 110 - 112) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า กิจกรรมที่จัดมากที่สุด กิจกรรมให้บริการแก่สังคมชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมา กิจกรรมเพื่อทำนุบำรุง และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมของชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมเพื่อการแนะแนวการเรียนการสอนประกอบอาชีพ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการหารายได้ การทำงานอาชีพและออมทรัพย์ กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ กิจกรรมให้บริการแก่สังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมทางวิชาการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพเห็นว่าควรจัดในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ เห็นว่า ควรจัดในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา คือ สถานที่แคบไม่อำนวยความสะดวกการจัดกิจกรรมงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่พอเพียง มีเวลาน้อยแต่กิจกรรมมากเกินไป มีบุคลากรน้อยขาดการวางแผน และการกำหนดนัดหมายที่แน่ชัด ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคลากรเพื่อดำเนินกิจกรรม

สมชาย บุญญบาล (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ส่วนกลางที่จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจที่มีต่อการจัดกิจกรรม ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ และด้านส่งเสริมวิชาการภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร 28 คน อาจารย์ 129 คน และนักศึกษา 168 คน รวมทั้งสิ้น 325 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลส่วนกลาง ที่จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจ แต่ละด้านและโดยรวม 4 ด้านว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลส่วนกลางที่จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจมีทักษะต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน แต่ด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ และรวม 4 ด้านแตกต่างกัน

รัชณี งามวิชา (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาโรงเรียนรัตนพนิชยการ ในปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 339 คน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมจำนวน 85 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เป็น

สมาชิกชมรมบำเพ็ญประโยชน์ ชมรมอนุรักษ์ไทย ชมรมดนตรีไทย ชมรมถ่ายภาพ ชมรมลีลาศ และชมรมกีฬาของโรงเรียนรัตนพนินชยการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 254 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมโดยรวมทุกด้านและรายด้านในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามชมรม พบว่า อาจารย์ชมรมถ่ายภาพมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมทั้งโดยรวมทุกด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก และอาจารย์ชมรมลีลาศมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรม ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามชมรม พบว่า นักศึกษาชมรมอนุรักษ์ไทยมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องก็อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

3. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาจารย์ที่สังกัดชมรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

5. นักศึกษาที่สังกัดชมรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมโดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน

อัมพา ของทุมมินทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2541 - 2542 จำแนกตามคณะวิชา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 1,209 คน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เกรดเฉลี่ย ชั้นปีและเพศ สามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 4.89

เนาวรัตน์ กังเม่ง (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต 4 ด้าน คือ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและส่งเสริมด้านวิชาการ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การจัดกิจกรรมนักศึกษา อายุ กลุ่มคณะวิชาและระดับชั้นปี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2542 จำนวน 664 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต แต่ละด้าน และโดยรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้น กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ที่ผู้บริหารเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

2. ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและโดยรวม 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านส่งเสริมวิชาการ ผู้บริหารมีทัศนคติแตกต่างกับนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อาจารย์แต่ละกลุ่มคณะวิชามีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านส่งเสริมวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านกีฬา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์และโดยรวม 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจารย์กลุ่มวิศวกรรมและเทคโนโลยีกับกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคม มีทัศนคติต่างกัน ในด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและโดยรวม 4 ด้าน ส่วนกลุ่มคณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีกับกลุ่มแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ มีทัศนคติแตกต่างกัน ในด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬาและโดยรวม 4 ด้าน

4. นักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านกีฬาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านส่งเสริมวิชาการและโดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรมกับด้านบำเพ็ญประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน ในด้านศิลปวัฒนธรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการและโดยรวม 4 ด้าน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทัศนคติต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกันในด้านบำเพ็ญประโยชน์

✚ สมฤทธิ์ ใจดี (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2543 จำนวน 625 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับดี

2. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกัน มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาอยู่คณะต่างกัน มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ด้านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชัยนาจ เกิดศิลป์ (2547 : 81) ศึกษาเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว ของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ ทะเล น้ำตก และภูเขา การท่องเที่ยวศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ การชมการแสดงทางวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง การท่องเที่ยวตามประเพณี ได้แก่ งานลอยกระทง งานสงกรานต์ งานประเพณีเข้าพรรษา การท่องเที่ยว บ้านเชิงและกิจกรรมกีฬา ได้แก่ วอลเลย์บอล แบดมินตัน และกิจกรรมแรลลี่ การท่องเที่ยวกิจกรรมบันเทิง ได้แก่ รับประทานอาหารตามภัตตาคาร ร้องเพลง ชมภาพยนตร์ และชมงานวัดตามประเพณีเทศกาล การวิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านการท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า เพศชายและเพศหญิงต้องการกิจกรรมด้านผจญภัย ได้แก่ ล่องแก่ง ดำน้ำ และพายเรือ การท่องเที่ยวศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรม เพศชายและเพศหญิงต้องการท่องเที่ยวโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และโบราณวัตถุ/พิพิธภัณฑ์ เพศชายและเพศหญิงต้องการชมการแสดงทางวัฒนธรรม ดนตรี ร้องเพลง การพักผ่อน การเดิน ศิลปะของภาคต่าง ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ประเพณีในภาคต่าง ๆ เพศชายต้องการท่องเที่ยว งานสงกรานต์ งานลอยกระทง และแห่ บั้งไฟ เพศหญิงต้องการท่องเที่ยวงานประเพณี คือ งานลอยกระทง งานสงกรานต์ และเข้าพรรษา

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นต้องการจัดการศึกษาในสถาบันศึกษา เพราะช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ เสริมสร้างให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการพัฒนาบุคลิกภาพ ทำให้เป็นผู้มีความสามารถที่จะออกไปปรับใช้สังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เป็นพลเมืองดีในอนาคต การจัดกิจกรรมนันทนาการ ทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะจากนักศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของนักศึกษา ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน แก้ไข ปรับปรุง การดำเนินงานกิจกรรมนันทนาการของมหาวิทยาลัยปทุมธานี ต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,010 คน (ฝ่ายทะเบียนมหาวิทยาลัยปทุมธานี. 2548)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของเครซีและมอร์แกน (ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย. 2542 : 35) แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 350 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ชั้นปี	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
1	333	58	395	68	728	126
2	231	40	283	50	514	90
3	230	40	178	31	408	71
4	155	27	205	36	360	63
รวม	949	165	1,061	185	2,010	350

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น โดยจำแนกตามเพศของนักศึกษา ได้นักศึกษาเพศชาย จำนวน 165 คน นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 185 คน
2. กลุ่มตัวอย่างของแต่ละคณะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยการคำนวณสัดส่วนตามจำนวนของนักศึกษาของแต่ละคณะ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ พื้นฐานการศึกษา ชั้นปี และคณะที่ศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคอร์ท (Likert's Scales)
3. สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจาก ข้อ 1 และ 2 โดยกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา
4. สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว จำนวน 4 ข้อ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 32 ข้อ และคำถามปลายเปิด 2 ข้อ
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และตรวจแก้จำนวนของข้อคำถามให้ชัดเจน

6. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อคำถามของตอนที่ 2 จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบสอบถาม จำนวน 42 ข้อ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมาย

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540: 20)

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 - 5.00	ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมระดับมาก
2.50 - 3.49	ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมระดับน้อย
1.00 - 1.49	ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 38 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 2 ข้อ

เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยเพิ่มเติมข้อคำถามของตอนที่ 2 จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบสอบถาม จำนวน 42 ข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีค่าระหว่าง 0.6 - 1.0

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 70) ผลของการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์อนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ติดต่อประสานงานกับฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และแจกแบบสอบถามกับนักศึกษา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2549

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามทุกฉบับลงรหัส เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science Microsoft Window Release 11.0)

3. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้วิเคราะห์

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ตัวแปร เพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม
นันทนาการของนักศึกษา โดยทดสอบค่าที (t - test) และทดสอบค่าเอฟ (F - test) หรือวิเคราะห์ค่าความ
แปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการทดสอบเป็นราย
คู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)) แล้วนำเสนอผลการทดสอบในรูปตารางประกอบความเรียง

3.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 สรุปปัจจัยแต่ละด้าน และนำเสนอเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของ นักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน จึงกำหนด สัญลักษณ์ และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t - distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F - distribution)
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
p	แทน ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (Probability)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ วิเคราะห์และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีลำดับขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะ ที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 350 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	165	47.1
2. หญิง	185	52.9
รวม	350	100.0
พื้นฐานการศึกษาเดิม		
1. สายสามัญ	204	58.3
2. สายอาชีพ	146	41.7
รวม	350	100.0
ระดับชั้น		
1. ชั้นปีที่ 1	126	36.0
2. ชั้นปีที่ 2	90	25.7
3. ชั้นปีที่ 3	71	20.3
4. ชั้นปีที่ 4	63	18.0
รวม	350	100.0
คณะที่ศึกษา		
1. คณะบริหารธุรกิจ	122	34.9
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์	75	21.4
3. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	57	16.3
4. คณะนิติศาสตร์	51	14.6
5. คณะรัฐศาสตร์	45	12.8
รวม	350	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 350 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 พื้นฐานการศึกษาเดิมสายสามัญ จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 34.9

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา (n = 350)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย
1.ท่านมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.83	0.89	มาก
2.ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ	3.79	0.84	มาก
3.ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.73	0.88	มาก
4.ท่านมีประสบการณ์ที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.61	0.92	มาก
5.ท่านต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.91	มาก
6.ท่านต้องการมีเพื่อนใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.90	มาก
7.ท่านต้องการความรู้ใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.78	0.91	มาก
8.ท่านต้องการพัฒนาบุคลิกภาพจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.74	0.90	มาก
9.ท่านต้องการพัฒนาด้านร่างกายจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.71	0.87	มาก
10.ท่านต้องการพัฒนาด้านสุขภาพจิตจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.89	มาก
11.ท่านต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.84	0.91	มาก
12.การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำให้ได้พักผ่อนและคลายเครียด	3.80	0.99	มาก
13.การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ดี	3.72	0.88	มาก
14.การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการส่งผลให้นักศึกษาพัฒนาระบบประสาทสัมผัส	3.71	0.83	มาก
15.กิจกรรมนันทนาการสร้างคุณค่า และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี	3.76	0.91	มาก
โดยรวมปัจจัยภายใน	3.75	0.60	มาก
16.บุคคลในครอบครัวสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.57	1.04	มาก
17.งานบ้านที่ได้รับมอบหมายมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.60	0.98	มาก
18.กลุ่มเพื่อน มีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.58	1.00	มาก
19.เพื่อนรุ่นพี่ มีบทบาทในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.56	0.98	มาก
20.อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.57	0.98	มาก
21.อาจารย์ผู้สอนมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.61	1.01	มาก
22.อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.68	1.01	มาก
23.เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการเหมาะสม	3.45	1.05	ปานกลาง
24.ช่วงของเวลาว่างมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.40	1.06	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัยภายนอก	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย
25.รายงาน/การบ้าน ที่ได้รับมอบหมายจากการเรียนมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.70	1.00	มาก
26.การเดินทางระหว่างที่พักกับมหาวิทยาลัยฯ มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.60	0.96	มาก
27.กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าและต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ	3.66	0.92	มาก
28.กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน	3.61	0.92	มาก
29.กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง	3.59	0.96	มาก
30.การประชาสัมพันธ์ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.63	0.89	มาก
31.กิจกรรมนันทนาการที่มหาวิทยาลัยฯ จัดให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา	3.52	0.95	มาก
32.มหาวิทยาลัยฯ มีบริการรองรับในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เช่น อาหาร เครื่องดื่ม	3.53	0.96	มาก
33.การจัดกิจกรรมนันทนาการโดยหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา	3.57	0.93	มาก
34.การจัดกิจกรรมนันทนาการ(ชมรม)โดยนักศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา	3.52	0.89	มาก
35.สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา	3.69	0.90	มาก
36.ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา	3.86	1.05	มาก
โดยรวมปัจจัยภายนอก	3.59	0.59	มาก
รวมทั้งหมด	3.67	0.54	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, $S = 0.54$) เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ท่านต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.84$) ท่านมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.83$) และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำให้ได้พักผ่อนและคลายเครียด ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก คือ ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วม

กิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.86$) สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.69$) และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	เพศชาย (n = 165)			เพศหญิง (n = 185)		
	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย
ปัจจัยภายใน	3.87	0.54	มาก	3.64	0.64	มาก
ปัจจัยภายนอก	3.72	0.54	มาก	3.48	0.61	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.79	0.48	มาก	3.56	0.56	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าโดยรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่อนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่อนักศึกษาเพศชาย อยู่ในระดับมาก และส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่อนักศึกษาเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	สายสามัญ (n = 204)			สายอาชีพ (n = 146)		
	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย
ปัจจัยภายใน	3.71	0.66	มาก	3.80	0.51	มาก
ปัจจัยภายนอก	3.55	0.64	มาก	3.59	0.59	มาก
รวมทั้งหมด	3.63	0.58	มาก	3.72	0.47	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าโดยรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมสายสามัญและสายอาชีพ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยจะพบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา ที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมสายสามัญและสายอาชีพ อยู่ในระดับมาก ทั้งสองปัจจัย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

	ชั้นปีที่ 1 (n= 126)			ชั้นปีที่ 2 (n=90)			ชั้นปีที่ 3 (n=71)			ชั้นปีที่ 4 (n=63)		
	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย	$\bar{X}$	S	แปลความหมาย
ปัจจัยภายใน	3.65	0.66	มาก	3.85	0.59	มาก	3.77	0.48	มาก	3.77	0.59	มาก
ปัจจัยภายนอก	3.43	0.66	ปานกลาง	3.63	0.57	มาก	3.77	0.48	มาก	3.64	0.53	มาก
รวมทั้งหมด	3.54	0.60	มาก	3.74	0.52	มาก	3.77	0.45	มาก	3.71	0.49	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่าโดยรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก และปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง และส่งผลต่อนักศึกษาที่เรียนในชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมาย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
นันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามคณะที่ศึกษา

	คณะบริหารธุรกิจ (n = 122)			คณะวิศวกรรมศาสตร์ (n = 75)			คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (n = 57)			คณะนิติศาสตร์ (n = 51)			คณะรัฐศาสตร์ (n = 45)		
	$\bar{X}$	S	แปล	$\bar{X}$	S	แปล	$\bar{X}$	S	แปล	$\bar{X}$	S	แปล	$\bar{X}$	S	แปล
			ความ หมาย			ความ หมาย			ความ หมาย			ความ หมาย			ความ หมาย
ปัจจัยภายใน	3.68	0.65	มาก	3.75	0.56	มาก	3.77	0.63	มาก	3.87	0.54	มาก	3.76	0.54	มาก
ปัจจัยภายนอก	3.53	0.59	มาก	3.65	0.54	มาก	3.59	0.61	มาก	3.68	0.52	มาก	3.57	0.72	มาก
รวมทั้งหมด	3.60	0.55	มาก	3.70	0.51	มาก	3.68	0.58	มาก	3.77	0.48	มาก	3.66	0.56	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าโดยรวม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

**ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
นันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามเพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่
ศึกษา**

ตาราง 8 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา
จำแนกตามเพศ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ	เพศชาย (n = 165)		เพศหญิง (n = 185)		t	p
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s		
ปัจจัยภายใน	3.87	0.54	3.64	0.64	3.701*	0.034
ปัจจัยภายนอก	3.72	0.54	3.48	0.61	3.784	0.144
รวมทั้งหมด	3.79	0.48	3.56	0.56	4.165	0.128

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวมทั้งหมด ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยภายในส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา
จำแนกตามพื้นฐานการศึกษาเดิม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ	สายสามัญ (n = 204)		สายอาชีพ (n = 146)		t	p
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s		
ปัจจัยภายใน	3.71	0.66	3.80	0.51	-1.339*	0.002
ปัจจัยภายนอก	3.55	0.64	3.59	0.59	-1.485	0.071
รวมทั้งหมด	3.63	0.58	3.72	0.47	-1.567*	0.019

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา
จำแนกตามชั้นปี

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ปัจจัยภายใน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.057	0.686	1.877	0.133
	ภายในกลุ่ม	346	126.341	0.365		
	รวม	349	128.397			
ปัจจัยภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	3	5.694	1.898	5.555*	0.001
	ภายในกลุ่ม	346	117.873	0.342		
	รวม	349	123.567			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.222	1.074	3.730*	0.012
	ภายในกลุ่ม	346	99.334	0.288		
	รวม	349	102.556			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่านักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน และนักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวแปร ได้ทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏดังนี้

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
นันทนาการของนักศึกษา จำแนกตามชั้นปี

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วม	ชั้นปี		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
กิจกรรมนันทนาการ		$\bar{X}$	3.43	3.63	3.77	3.64
ปัจจัยภายนอก	ปีที่ 1	3.43	-	-0.20	-0.33*	-0.20
	ปีที่ 2	3.63		-	-0.13	-0.05
	ปีที่ 3	3.77			-	0.12
	ปีที่ 4	3.64				-
	ชั้นปี		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
		$\bar{X}$	3.54	3.74	3.77	3.71
โดยรวม	ปีที่ 1	3.54	-	-.19	-.22*	-.16
	ปีที่ 2	3.74		-	-.02	.03
	ปีที่ 3	3.77			-	.06
	ปีที่ 4	3.71				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัจจัยโดยรวมและปัจจัยภายนอก ที่ส่งผลกระทบต่อเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแนวโน้มของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตาราง 12 วิเคราะห์การเปรียบเทียบ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา
จำแนกตามคณะที่ศึกษา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	p
ปัจจัยภายใน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.382	0.346	0.939	0.442
	ภายในกลุ่ม	345	127.015	0.368		
	รวม	349	128.397			
ปัจจัยภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	4	1.120	0.280	0.787	0.534
	ภายในกลุ่ม	345	122.447	0.350		
	รวม	349	123.567			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.172	0.293	0.994	0.411
	ภายในกลุ่ม	345	101.384	0.295		
	รวม	349	102.556			

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ปัจจัยภายใน** ได้แก่ นักศึกษาต้องการให้ทุกคนมีความสนใจในกิจกรรมมากกว่านี้ เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมบ่อย ๆ และสามารถเล่นได้ทุกเพศ อยากให้มีกิจกรรมมาก ๆ เพื่อให้ความรู้และสร้างเสริมประสบการณ์ อยากให้มีกิจกรรมนันทนาการบ้าง แต่อย่าให้มากเกินไป เพราะจะทำให้เสียการเรียน ต้องการให้มีความพร้อมและมีความร่วมมือที่ดี

2. **ปัจจัยภายนอก** ได้แก่ นักศึกษาต้องการให้รุ่นพี่สนใจต่อการเล่นกีฬามากขึ้น ต้องการให้จัดทัศนศึกษาออกสถานที่ที่สำคัญ อยากให้รุ่นพี่ให้คำแนะนำในเรื่องกิจกรรมมากกว่านี้ พร้อมทั้งให้ความสนใจและเอาใจใส่รุ่นน้องบ้าง รุ่นพี่ อาจารย์ควรให้การสนับสนุนในด้านกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬาให้มากขึ้นกว่าเดิม การจัดกิจกรรมบางครั้งไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา รู้ ควรมีการแจ้งให้ทราบอย่างทั่วถึง อาจารย์บางท่านไม่มีการชักชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ต้องให้ความร่วมมือและทุกคนต้องให้ความสนใจมากกว่านี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยปทุมธานี ซึ่งสรุปการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ปทุมธานี จำแนกตาม เพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,010 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 350 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 พื้นฐานการศึกษาเดิม
  - 1.3 ชั้นปี
  - 1.4 คณะที่ศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ เพศ พื้นฐาน การศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัย ภายใน และปัจจัยภายนอก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีจำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะแบบปลายเปิด (Open Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 350 ชุด และได้คืนมาครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่า เอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 350 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง พื้นฐาน การศึกษาเดิม สายสามัญ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และเรียนคณะบริหารธุรกิจ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย ปทุมธานี ปรากฏว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยปทุมธานี มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามปัจจัยย่อย ปรากฏดังนี้

2.1 ปัจจัยภายใน โดยรวมและทุกรายข้อส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ระดับ มาก ประเด็นที่ส่งผลกระทบระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำได้ พักผ่อนและคลายเครียด

2.2 ปัจจัยภายนอก โดยรวม ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ระดับมาก ประเด็น ที่ส่งผลกระทบระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม

นันทนาการของนักศึกษา สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี จำแนกตามเพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา ดังนี้

3.1 นักศึกษาเพศต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า นักศึกษาเพศต่างกัน มีปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เพศต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

3.2 นักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยภายในส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิสูจน์เป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม และปัจจัยภายนอก แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.4 นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและทุก ๆ ปัจจัย ไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะ พอสรุปได้ ดังนี้

4.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่ นักศึกษาต้องการให้ทุกคนมีความสนใจมากกว่าเดิม อยากให้มีกิจกรรมมาก ๆ เพื่อให้ความรู้ และสร้างเสริมประสบการณ์ อยากให้มีนันทนาการบ้าง แต่อย่าให้มากเกินไป เพราะจะทำให้เสียการเรียน อยากให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย และเล่นได้ทุกเพศ ต้องการให้มีความพร้อมและมีความร่วมมือที่ดี ต้องการให้มีกิจกรรมบ่อย ๆ

4.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นักศึกษาต้องการให้รุ่นพี่สนใจต่อการเล่นกีฬามากกว่านี้ ต้องการให้จัดทัศนศึกษาภายนอกสถานที่ที่สำคัญ อยากให้รุ่นพี่ให้คำแนะนำในเรื่องกิจกรรมมากกว่านี้ พร้อมทั้งให้ความสนใจและเอาใจใส่รุ่นน้องบ้าง รุ่นพี่ อาจารย์ควรให้การสนับสนุนในด้านกิจกรรม นันทนาการด้านกีฬาให้มากกว่านี้ การจัดกิจกรรมบางครั้งไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษา รู้ ควรมีการ แจ้งให้ทราบอย่างทั่วถึง อาจารย์บางท่านไม่มีการชักชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ต้องให้ความร่วมมือ และทุกคนต้องให้ความสนใจมากกว่าเดิม

อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม อยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการ ด้านร่างกายและจิตใจที่ดีขึ้น ช่วยสร้างเสริมความสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษาและครูอาจารย์ ช่วยทำให้เป็น คนกล้าแสดงออก ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน และผ่อนคลายความเครียด สอดคล้องกับ บุญเสริม อุทัย ผล (2530: 14 - 18) ที่กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสแก่คนทั่วไป ในการสร้างเสริมคุณภาพ ชีวิตที่เป็นความพึงพอใจเฉพาะเพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ระบายออกถึงลักษณะที่เป็นความ ต้องการของมนุษย์ อาจจะให้ประโยชน์ ต่อการพัฒนาทางกายจิตใจหรืออารมณ์ โดยใช้พลังงานใน ช่วงเวลาว่างที่มีอยู่โดยมุ่งหวังเพื่อความสนุกสนาน ได้ออกกำลังกาย ผ่อนคลายอารมณ์และสร้างเสริม สมรรถภาพทางร่างกาย สอดคล้องกับ กำโชค เผือกสุวรรณ (2538: 12) ที่กล่าวว่า นันทนาการ เป็น กระบวนการของการจัดการกิจกรรมให้กับผู้ร่วมกิจกรรมได้ความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ และสอดคล้องกับ พิระพงศ์ บุญศิริ (2542: 37) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน พบกับความสุขในชีวิต รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยเสริมสร้าง สุขภาพจิตให้แจ่มใส ช่วยสร้างความรักสามัคคีในกลุ่ม ชุมชนและสังคม นอกจากนี้ สัมฤทธิ์ ใจดี (2544) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีเจตคติในระดับดี ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

ปัจจัยภายใน โดยรวมและทุกรายข้อ ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีความสนใจ ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำให้ได้พักผ่อนและคลายเครียด ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2535) ที่กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมจัดขึ้นแล้วได้รับความพอใจ เพลิดเพลิน ความสนุกสนานและผ่อนคลายความเครียด จากกิจกรรมนั้น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัย

ของทิลแมน (1984) ที่พบว่า สาเหตุที่คนและชุมชนต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ คลายความเครียด ทำให้อารมณ์สุขสงบ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ ชูชีพ เยาวพัฒน์ (2543) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ ทำให้จิตใจได้พักผ่อน คลายความเครียด ลดความวิตกกังวล และช่วยทำให้บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ทำงานได้ดีขึ้น นอกจากนั้นยังกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก

ปัจจัยภายนอก โดยรวมส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำกิจกรรม สถานที่ และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม มีส่วนอย่างมากในการผลักดันให้นักศึกษาเกิดความต้องการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้การจัดกิจกรรมนันทนาการต้องคำนึงถึงช่วงเวลา และระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับ จันทร ฝ่องศรี (2544: 97) ที่กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญในการดำเนินการจัดนันทนาการ (4 M's) คือ กำลังคน (Man) กำลังเงิน (Money) เครื่องอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการดำเนินงาน (Management) และสอดคล้องกับ กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง (2541: 36) ที่กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญอันเป็นแรงจูงใจให้บุคคลตัดสินใจเลือกว่ากิจกรรมใดที่ควรเลือก ได้แก่ ความพึงพอใจ ความสนใจ ความชอบ และความต้องการของแต่ละบุคคล นอกจากนี้สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ อุปกรณ์ ผู้วางโปรแกรม ผู้นำในทางนันทนาการ และขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นนั้น นับว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรม

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา พบว่า

2.1 นักศึกษาที่เพศต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและปัจจัยภายนอก ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โดยทั่วไปเพศหญิงจะเป็นเพศที่มีความคิดละเอียดอ่อน เมื่อได้รับการเชิญชวนให้ทำกิจกรรมใด ๆ ก็มักจะใช้พิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจทำกิจกรรม หรือเข้าร่วมก่อนเสมอ ว่ากิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เหมาะสมมากน้อยเพียงใด และในทางตรงกันข้ามเพศชายมักจะชอบความโลดโผน กล้าแสดงออก จึงมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมากกว่าเพศหญิง ซึ่งจากการศึกษาของฮัมฟรีย์ (Humphrey, 1960: 125) พบว่า เพศชายชอบเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับ อัมพา ของทุมมินทร์ (2542) ที่พบว่า เพศของนักศึกษา สามารถพยากรณ์เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาได้ และสอดคล้องกับ กรกช ศิริ (2536) ที่พบว่า เพศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 นักศึกษาที่พื้นฐานการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม และปัจจัยภายใน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

นักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาเดิมสายอาชีพ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างหลังจากการฝึกปฏิบัติงานด้วยการ เล่นกีฬา ชอบทำกิจกรรมที่ทำหาย ซึ่ง กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง (2541: 36) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activities) เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้เลือกกระทำแล้ว และผลที่เขาได้รับคือ ความพึงพอใจ ไม่เป็นภัยต่อสังคม กิจกรรมนันทนาการของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน กิจกรรมเดียวกันอาจเป็นกิจกรรม นันทนาการสำหรับบุคคลหนึ่ง แต่อาจจะไม่เป็นนันทนาการสำหรับอีกบุคคลหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความ พึงพอใจ ความสนใจ ความชอบ และความต้องการของแต่ละบุคคล

2.3 นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมและ ปัจจัยภายนอก แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เป็นรุ่น ที่และเรียนในชั้นปีที่สูงขึ้น มีความต้องการที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพกับรุ่นน้อง ได้รับการยอมรับ ได้ แสดงออกถึงความสามารถ และใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองเคยปฏิบัติมาแสดงออกโดยการเป็นผู้นำ ในกิจกรรมของทางสถาบัน ได้แก่ กิจกรรมรับน้อง ซึ่งรุ่นพี่จะเป็นผู้ดำเนินการ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ หรือแม้แต่กิจกรรมนันทนาการประเภทกีฬาของทางสถาบัน ส่วนใหญ่รุ่นพี่จะเป็นผู้ที่ปลุกฝังทัศนคติที่ดี ให้กับรุ่นน้อง จากทฤษฎีของเฮิร์ซเบอร์ก (Herzberg 1966: 48 - 52) ได้กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจ เป็นตัวการที่ สร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์การ ทำให้เกิดได้รับความยอมรับนับถือ มีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ อารี พันธุ์มณี (2538) กล่าวว่า การจูงใจ เป็นสภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติ ที่ส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

2.4 นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา โดยรวม ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมนันทนาการเป็น กิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย สร้างความสนุกสนาน ช่วยผ่อนคลายความเครียด และ ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะ ต้องการให้ทุกคนมีส่วนร่วม กล้าแสดงออก มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ ใจดี (2544) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ ศึกษาอยู่คณะต่างกัน มีเจตคติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมนันทนาการที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นนั้น ควรจัดในรูปแบบที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ เสริมสร้างความรู้ ควบคู่ไปกับความสนุกสนานและผ่อนคลายความเครียด
2. กิจกรรมนันทนาการควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า โดยมีแรงกระตุ้นจากอาจารย์ รุ่นพี่ นอกจากนั้น กิจกรรมนันทนาการที่ทางสถานศึกษาจัดจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับช่วงเวลา และระยะเวลาของกิจกรรมด้วย
3. กิจกรรมนันทนาการควรสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนออกความคิดเห็น เสนอแนวคิด โดยมีอาจารย์ให้คำปรึกษาแนะนำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ
2. ควรศึกษาทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและบุคลากรของสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง. (2540). *สันตนาการเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรกช ศิริ. (2536). *การศึกษาความต้องการของนิสิตที่เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
- กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรรณิกา พันธ์อำพล. (2529). *ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิม*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
- สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กองนโยบายและแผนเยาวชน. (2525). *รายงานการวิจัยเรื่อง บทวิเคราะห์กิจกรรมนักเรียน นิสิตและนักศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กำโชค เผือกสุวรรณ. (2538). *ผู้นำสันตนาการ*. กรุงเทพฯ: เกษมศรีการพิมพ์;
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จรินทร์ ธาณิรัตน์. (2528). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จารุบุตร พันธ์ขาว. (2531). *การจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทิมา จันทศักดิ์. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรภิมุข มหาเมฆ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จ่อ่าน วุฒิกรรมรักษา. (2536). *ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท*. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยนาจ เกิดศิลป์. (2547). *ความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยวของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.

- ชลิตร รัตนะ. (2538). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ พุทธิประเสริฐ. (2523). ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ ยาวพัฒน์. (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2536). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2535-2539. กรุงเทพฯ: กองบริการนักศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2548). คู่มือการดำเนินโครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน พ.ศ. 2548. กรุงเทพฯ: กองบริการนักศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทองเรียน อมรัชกุล. (2525). การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู.
- ธัญญรัตน์ วงษ์สมัย. (2543). การใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. (2521). การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อ่ำว แก้วผดุง. (2547). ความคิดเห็นของนักศึกษาศาสนสถานเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโกลกั้ว ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นลินี กิติเวชกุล. (2533). *การรับรู้ การเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมวิทยาประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นักรบ ระวีการณ. (2531). *การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน*. ปรินญานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นาคดล ทองโสมิต. (2523). "กิจกรรมเสริมหลักสูตรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น". รวมบทความกิจกรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2533. ขอนแก่น: กองกิจการนักศึกษา.
- เนาวรัตน์ กังมั่ง. (2543). *ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต*. ปรินญานิพนธ์ คศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). "กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย". ใน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. หน้า 122 - 126. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- ประดับ นิลพั่งา. (2522). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน วิทยาลัยครูส่วนกลาง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พาดิ ปรีชานนท์, และคนอื่น ๆ. (2527). *กิจกรรมเสริมหลักสูตรของนิสิตนักศึกษาในสถาบันระดับ อุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชน แห่งชาติ.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). *นันทนาการและการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2527). "การจัดกีฬาเพื่อสันติภาพสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ใน สถาบันการศึกษา," *วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันติภาพ*.
- ภิญโญ ศักดิ์เพชร. (2528). *การศึกษาทัศนคติของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้ ที่มีต่อกิจกรรมนิสิตนักศึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา.
- มหาวิทยาลัยปทุมธานี. (2548). *คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 - 2549*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- รัชนี คำแสน. (2524). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัชนี งามวิชา. (2542). *ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชมรมตามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาโรงเรียนรัตนพนดิชยการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2540). *สถิติทางการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผล และการวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชากร, กรม. (2533). *คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิบูลย์ พุ่มพูลสวัสดิ์. (2548, 6 กันยายน). สัมภาษณ์โดย เบญจ เอกวิริยะเสถียร, ที่ฝ่ายกิจการ นักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วิรัตน์ สกุนา. (2533). *ปัญหาด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย บุญญบาล. (2541). *ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ส่วนกลางที่จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2535). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). สังคมวิทยาชุมชน. ขอนแก่น: คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาคร คุณชื่น. (2543). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศศ.ม.(หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สายพิน สุดคะนิง. (2543). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- สาวิตรี สุวรรณสถิต. (2538). "ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษากับความมั่นคงของชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือด้านการศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน (Education for all). " กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สัมฤทธิ์ ใจดี. (2544). การศึกษาเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา งามสิทธิพงศา. (2539). ความคิดเห็นของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยสารพัดช่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพา ของทุมมินทร์. (2542). เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุ้นตา นพคุณ. (2538). "การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา." ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. บรรณาธิการโดย ไควทา สุทธนารักษ์. กลุ่มศึกษาปัญหาและทิศทางการศึกษาไทย.
- อำนาจ วงษ์สมิง. (2531). การจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อารมณ นาวากาญจน์. (2541). โปรแกรมสันตนาการ. (เอกสารประกอบคำสอน). ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546). เจตคติเกี่ยวกับนันทนาการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร : รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อารี พันธุ์มี. (2538). "การจูงใจ" จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท ต้นอ่อน จำกัด.
- อเนกกุล กรี่แสง. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). นันทนาการกับสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชา สันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Anderson, Mary J. (1970, March 7). "Effects of Classroom Social Climate on Dividual Aiming," *American Educational Research Journal*. 7 (39): 135-152.
- Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Cronbach, Lee J. (1971). *Essentials of Psychology Test*. 3rd . New York: Hrper and Row.
- Harrold, Roger Davis. (1974, February). "The Control of Student Extra-Curricular Life in American Higher Educatio." *Dissertation Abstracts*. 27 (67) : 2782-A.
- Humphrey, Robert D. (1960). The Relationship of Paticipation in Out-of School Activities to School. Achievement, *Thesis Abstract*. No.6. Indiana : *School of Education*, Indiana University.
- Krejcie, Rrejcie, Robert V. & Daryle W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research*.
- Maslow, Abraham Horold. (1970). *Motivation and personality*. 2nd ed. New York : Harper and Row.
- Otto, William Orville. (1972, August). "The Avaliabilty and Extent of Use Public Facilities for Community Recreation Within School District in the State of Wisconsin," *Dissertation Abstracts. International*. 33(2) : 5391 - A.
- Standford, Steven Wayne. (1990). The Influence of Extracurricular Involvement on Student Development Among Campus Leaders at Two Large Southeastern Universities. (Florida). *Ph.D. Dissertation, Florida State University*.
- Webster. (1973). *Wester's new Twentich Century Dictionary*. Silversan and New York : World Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี แบบสอบถามชุดนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัยปทุมธานี เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามโปรดตอบแบบสอบถาม ตามความเป็นจริงให้มากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร)

นิสิตปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
  - ( ) ชาย
  - ( ) หญิง
2. พื้นฐานการศึกษาเดิม
  - ( ) สายสามัญ
  - ( ) สายอาชีพ
3. ชั้นปี
  - ( ) ชั้นปีที่ 1
  - ( ) ชั้นปีที่ 2
  - ( ) ชั้นปีที่ 3
  - ( ) ชั้นปีที่ 4
4. คณะที่ศึกษา
  - ( ) คณะบริหารธุรกิจ
  - ( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์
  - ( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - ( ) คณะนิติศาสตร์
  - ( ) คณะรัฐศาสตร์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่านบางครั้ง
น้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับความเป็นจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	- ปัจจัยภายใน					
1.	ท่านมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
2.	ท่านต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ					
3.	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
4.	ท่านมีประสบการณ์ที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
5.	ท่านต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
6.	ท่านต้องการมีเพื่อนใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
7.	ท่านต้องการความรู้ใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
8.	ท่านต้องการพัฒนาบุคลิกภาพจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
9.	ท่านต้องการพัฒนาด้านร่างกายจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
10.	ท่านต้องการพัฒนาด้านสุขภาพจิตจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
11.	ท่านต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
12.	การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทำให้ได้พักผ่อนและคลายเครียด					

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
13.	การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ดี					
14.	การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการส่งผลให้นักศึกษาพัฒนาระบบ ประชาธิปไตย					
15.	กิจกรรมนันทนาการสร้างคุณค่า และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี					
	- <u>ปัจจัยภายนอก</u>					
16.	บุคคลในครอบครัวสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ					
17.	งานบ้านที่ได้รับมอบหมายมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
18.	กลุ่มเพื่อน มีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
19.	เพื่อนรุ่นพี่ มีบทบาทในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
20.	อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
21.	อาจารย์ผู้สอนมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
22.	อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ					
23.	เวลาในการจัดกิจกรรมนันทนาการเหมาะสม					
24.	ช่วงของเวลาว่างมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
25.	รายงาน/การบ้าน ที่ได้รับมอบหมายจากการเรียนมีผลต่อการเข้า ร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
26.	การเดินทางระหว่างที่พักกับมหาวิทยาลัย มีผลต่อการเข้าร่วม กิจกรรมนันทนาการ					
27.	กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าและต่อเนื่อง อย่างสม่ำเสมอ					
28.	กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน					
29.	กิจกรรมนันทนาการ มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง					
30.	การประชาสัมพันธ์ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการ					

ข้อ ที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	ระดับที่มีผลต่อการตัดสินใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31.	กิจกรรมนันทนาการที่มหาวิทยาลัยฯ จัดให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา					
32.	มหาวิทยาลัยฯ มีบริการรองรับในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เช่น อาหาร เครื่องดื่ม					
33.	การจัดกิจกรรมนันทนาการโดยหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา					
34.	การจัดกิจกรรมนันทนาการ(ชมรม)โดยนักศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา					
35.	สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา					
36.	ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ด้านปัจจัยภายใน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยภายนอก

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายจุมพล ลัมพาภิวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นายเทเวศร์ พิริยะพณท์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ชื่อ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ ดร.ชนากานต์ ยืนยง
ตำแหน่ง อธิการบดี
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางเบญจ์ เอกวิริยะเสถียร
วันเดือนปี	6 สิงหาคม 2510
ภูมิลำเนา	อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	18/233 ถนนกรุงเทพฯ-ปทุมธานี ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้างานแนะแนวและประชาสัมพันธ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยปทุมธานี 140 หมู่ 4 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิทยาศาสตร์ – ชีววิทยา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2549	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ